

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

06.02.2015 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

Вестник Труд

✓ Пенсионната реформа за цикли в спорни предложения

Постигането на консенсус и обща визия по пенсионната реформа до 31 март, каквато цел постави премиерът Бойко Борисов, на този етап изглежда мисия невъзможна. Месец след началото на дебатите експертите постигнаха съгласие само по два въпроса - за по-прецизно изчисляване на пенсията спрямо индивидуалния принос, както и за възможността пенсията на работещите пенсионери да се преизчислява и повишава само при тяхно желание, а не автоматично.

За сметка на това фундаменталните теми като повишаването на възрастта и стажа за пенсия, размера на осигуровките и съдбата на втория стълб на пенсионната система засега само разпалват спорове между правителството, депутатите, синдикатите и работодателите. Предлагат се взаимно противоречащи си идеи и развръзката изглежда далечна и объркана като в сапунен сериал. А решаването на отдавна наболели въпроси като затягането на контрола върху инвалидните пенсии и ограничаването на ранното пенсиониране, което ще намали течовете от системата, се отлага за последния момент.

Старт на дебатите даде социалният министър Ивайло Калфин. Той предложи възрастта за пенсия да се повишава плавно до 2037 г., докато стигне 65 години и за мъжете, и за жените. Сега възрастта за двата пола е съответно 63 години и 8 месеца и 60 години и 8 месеца. Друга идея на Калфин е в следващите 12 години осигуровките за пенсия и безработица да нарастват постепенно, докато стигнат съответно 21,3% и 2% от заплатата. Сега стойността им е 17,8% и 1%.

Ръстът е толкова плавен, че не би трябвало да предизвика желание за промяна у никого, каза Калфин при представянето на проекта. Оказа се обаче, че и работодателите, и синдикатите възразяват срещу предложенията. Конфедерацията на работодателите и индустриалците (КРИБ) публикува изследване, което показва, че всяка втора фирма ще бъде принудена да съкрати работници заради по-високите разходи за труд.

„Приходите трябва да се повишават, като се вдига заетостта и събираемостта. Увеличаването на вноската води до укриване на вноски и увеличаване на сивия сектор“, каза и шефът на Асоциацията на индустриалния капитал в България Васил Велев пред „Труд“. „Преди да се прибъгва до повишаване на вноските, пенсионната система трябва да се санира и да се изчисти от всички елементи на социално подпомагане като вдовишки добавки, ТЕЛК за хора извън трудоспособна възраст, социални пенсии“, смята изп. председател на Българската стопанска камара Божидар Данев.

Синдикатите подкрепят повишаването на вноската с аргумента, че това ще подобри финансовата устойчивост на системата. Профсъюзите обаче имат забележки срещу увеличението на пенсионната възраст още от 2016 г. Според вицепрезидента на КТ „Подкрепа“ Димитър Манолов „увеличението трябва да се въведе за генерация, която към момента е на една трета от трудовия си път“. „Така промяната ще е по-безболезнена. Още повече че се очаква демографският натиск да се засили след 20 години“, добави Манолов.

Според бизнеса обаче повишаването на възрастта трябва да започне веднага и със значително по-стръмно темпо от предложения от Калфин годишен ръст с по 1 месец за мъжете и по 2 месеца за жените, защото иначе няма необходимия резултат. Не по-малко спорове и неяснота предизвика предложението на управляващите осигурените да избират дали да се осигуряват за втора пенсия в частен фонд, или пълната им вноска да отива в НОИ. След продължителни спорове министърът на финансите Владислав Горанов промени първоначалния замисъл и предложи средствата от индивидуалните партиди да могат да се местят всяка година от частните пенсионни фондове в държавния Сребърен фонд, както и обратно.

Според представители на пенсионните дружества промените ще оцетят хората. Аргументите им са, че докато парите са в Сребърния фонд, върху тях не се трупа доходност, а осигуровките, постъпили в НОИ, ще останат там. Потърпевша ще е и държавата, тоест всички данъкоплатци, защото само хора с нередовни вноски биха предпочели да си преместят парите в Сребърния фонд. След това те ще получат гарантираната по закон минимална пенсия, въпреки че осигуровките няма да им стигат и за толкова, твърдят от фондовете.

Отделен фонд за военни и полицаи

Приходите от осигуровките за военни и полицаи нямат нищо общо с разходите за техните пенсии. Разликата е няколкостотин милиона и се покрива с пари от данъци. Това коментира изп. председател на Българската стопанска камара Божидар Данев.

Затова трябва да се формира отделен пенсионен фонд за униформените. Ако приходите от осигуровките им не стигат за плащането на пенсиите, държавата да реши дали да доплаща от бюджета, или да увеличи вноските само на тази категория работещи, предложи Данев.

Други предложения на БСК са да се премахнат първите три болнични дни, които се плащат от работодателите, и да се засили контролът върху решенията на ТЕЛК. "Не може в малка страна като България, в която има 3 млн. заети, 850 000 души да са инвалидизирани", каза Данев. Той добави, че една трета от служителите на здравната каса са инвалидизирани, което говори за корупция и търсене на допълнителни възможности за добавки, които източват осигурителните фондове.

„Подкрепа“: Таксите за капиталовия стълб да отпаднат

Таксата, която частните пенсионни фондове удържат от всяка осигуровка за втора пенсия, трябва да се премахне. Това предлага вицепрезидентът на КТ "Подкрепа" Димитър Манолов. Сега по закон дружествата могат да отчисляват до 5% от всяка вноска, а според данните на Комисията за финансов надзор само 2 дружества имат по-ниски такси от максималния размер.

"Таксата е нещо, което се дължи за извършена услуга, а на входа на системата никой никаква услуга не върши. Фондовете нямат разходи за събирането на осигуровките, защото това е ангажимент на Националната агенция за приходите", коментира Манолов.

Според него е необходимо намаление и на инвестиционната такса, която сега е до 1% от стойността на нетните активи на съответния фонд. Според Манолов тарифата трябва да се определя върху доходността. Сегашното положение позволява при намаляваща стойност на активите да се събира такса, което е абсурд на абсурдите, каза синдикалистът.

Пенсионираме се 5 години по-рано, отколкото в ЕС

В България средната възраст за пенсиониране е 56 години, което е с 5 години по-малко в сравнение със средната възраст в Европейския съюз, коментира председателят на Асоциацията на индустриалния капитал в България Васил Велев.

В същото време продължителността на живота расте. Тази диспропорция води до това, че все по-малко работещи плащат пенсии на все повече пенсионери. Този проблем няма как да се реши по друг начин освен с увеличаване на пенсионната възраст, смята Велев. Трябва да се въведе и минимална възраст за пенсиониране в системата на сигурността и отбраната. Работещите там масово се пенсионира на 45 години, добави той.

Друга наложителна промяна е медицинската и трудова експертиза да премине към НОИ. Така този, който плаща инвалидните пенсии, ще контролира отпускането им, каза Велев.

КНСБ иска по-голяма тежест на стажа

Осигурителният стаж да има по-голяма тежест в пенсионната формула, предлага КНСБ. Според сегашния закон всяка прослужена година се умножава по 1,1, а от 1 януари 2017 г. коефициентът трябва да се повиши на 1,2.

Президентът на синдиката Пламен Димитров предлага коефициентът постепенно да се увеличи на 1,3 или 1,4. Само така солидарният стълб ще може да осигури пенсия, която да замества 65-70% от дохода преди пенсионирането, коментира той пред "Труд". Според него увеличаването на коефициента няма алтернатива, но ще увеличи разходите, които трябва да бъдат компенсирани с допълнителни приходи от по-висока осигуровка и мерки за повишаване на събираемостта.

Друго предложение на КНСБ е 12-те процента, с които сега държавата осигурява всеки работещ, да се поставят под условие и да се плащат само за коректни фирми. Според Димитров това ще стимулира изрядността на плащанията и ще изсветли икономиката.

money.bg

✓ Как „Атака“ компрометира идеята за стриктен контрол над концесиите?

АИКБ и БТПП отхвърлиха проекторешението на ПГ на „Атака“ за спиране на концесиите за злато, редки и ценни метали, поради пълната му непригодност.

С писмо от 03.12.2014 г., на организациите на социалните партньори в България беше изпратен за становище проект на решение за прекратяване на действащите концесионни договори за добив на злато, ценни и редки метали, внесен от народния представител Волен Сидеров и група народни представители от ПГ на „Атака“.

Към проекта за решение има и мотиви, за които ще стане дума по-долу. Въпреки меко казано семплия си характер, текстът на мотивите е по-обемист от текста на решението, затова ще помолим читателите да ги прочетат от посочения линк.

Въпросът за управлението на природните богатства, които са изключителна държавна собственост несъмнено е от важно значение и инициативите на народните представители за евентуално подобряване на това управление трябва да се приемат с дължимото уважение. Действително, по неофициални данни, приходите в държавния бюджет от концесионни такси са по-малки от приходите от само един от действащите телекоми. Освен това, ясно е, че нито държавата, нито обществеността имат достатъчно ясна картина за ставащото в добива на полезни изкопаеми, независимо, че това до голяма степен не е по вина на концесионерите.

Повдигнатият от „Атака“ въпрос, наистина е от съществено значение за българската икономика, но във вида, в който беше представен, проектът за решение на Народното събрание се оказа крайно неприемлив. На практика, повтори се жалката картинка от лятото, когато от БОРКОР бяха наприказвани куп празни приказки без каквито и да са конкретни данни по въпроса за извършени нарушения от страна на концесионерите на находища на полезни изкопаеми в България. През лятото на 2014 г., Бойко Великов остана в историята с култовата си реплика, че „щетите могат да се изчислят на стотици милиони, дори на милиард лева“, но в БОРКОР видите ли не било правено точно изчисление на претърпените от държавата вреди. Половин година по-късно от „Атака“ изглежда му завидяха на славата и се опитаха да направят нещо,

чиято мотивировка по плашещ начин прилича на БОРКОР-ските скокове от стотици милиони на милиарди и на „антикорупционното“ правене на изявления, без каквито и да са сметки и изчисления.

Начинът, по който БОРКОР преди половин година и парламентарната група на „Атака“ днес подхождат към проблемите на концесиите за добив на полезни изкопаеми винаги дава гарантиран ефект - пълно компрометиране на идеята за слагане на ред в разглежданата област. Нека се запознаем с многобройните недостатъци на проекта за решение, внесен от ПГ на „Атака“, за да си дадем сметка как не бива да се правят подобни неща.

I. Неясно поле на приложение на предложението проект за решение на Народното събрание.

На първо място, липсва точен списък на концесиите, които се предлага да бъдат прекратени. Говори се по пределно общ начин за „злато, ценни и редки метали“. Оказва се, че ако този проект стане решение на Народното събрание, Министерският съвет ще трябва да преценява по свое усмотрение, при кои концесионни договори става дума за ценни метали и при кои - за редки метали. (Концесиите за добив на злато са единствените, за които има що-годе конкретика и яснота в решението).

Би могло да се възрази, че има общоприети разбирания за „ценни метали“ и за „редки метали“, (в миналото в България дори оперираше предприятие „Редки метали“), но е недопустимо, когато става дума за прекратяване на конкретни договори с конкретни компании, български или чуждестранни, да се задава толкова общ формат на решението.

Понятията „ценни метали“ и „редки метали“ могат да бъдат подложени на доста свободно тълкуване от страна на Министерския съвет. Вместо да се въвеждат дефиниции за „ценни“ и за „редки“ метали, би било много по-целесъобразно и много по-прецизно да се даде точен и изчерпателен списък.

Нещо повече, дори и да приемем, че имаме много точни дефиниции за споменатите две понятия, известно е, че по-голямата част от медните и полиметалните руди в находища на територията на България, съдържат макар и в ограничени количества злато, сребро и редкоземни елементи. Ако се следва логиката на проекта за решение на народния представител Волен Сидеров и група народни представители от ПГ на „Атака“, би трябвало да се прекратят концесионните договори и с компаниите, които добиват руди и концентрат за производство на мед, олово и цинк, независимо, че златото, среброто и редкоземните елементи не са основното им производство.

Парламентарните групи в Народното събрание разполагат с достатъчно сътрудници и с достатъчно средства (отделно са средствата, платени от данъкоплатците, с които разполагат политическите партии, които стоят зад тези парламентарни групи), за да могат да представят прецизиран списък на договорите, които искат да бъдат прекратени.

Необходимата информация за сключените до момента концесионни договори те биха могли без затруднение да получат по Закона за достъп до обществена информация, след което да я систематизират по какъвто желаят признак - по вид на добиваните метали, по регионално местоположение на рудниците, където се осъществява добива, по национална принадлежност на добивните компании или по някакъв друг признак.

Тук е мястото да отбележим, че не става ясно защо в предложението на ПГ на „Атака“ се третира само добивът на „злато, ценни и редки метали“, а не се третира примерно и въпросът за концесиите за добив на неметални полезни изкопаеми, (примерно на нефт и газ), но не бихме желали това наше недоумение да се третира като подстрекателство към излизане с разширени предложения за прекратяване на концесиите за добив на полезни изкопаеми в страната.

II. Липса на оценка на въздействието при евентуално приемане на проекта за решение, внесен от народния представител Волен Сидеров и група народни представители от ПГ на „Атака“.

След като установихме, че всъщност решението не ни казва кои точно концесии да се прекратят, а говори „по принцип“ и оставя преценката за това на Министерския съвет, още по-малко става ясно, какви ще са последиците от евентуално подобно решение. Проектът за решение не се съпровожда от оценка на въздействието му. Не ни се дават никакви числени данни, по какъв начин спирането на концесиите ще се отрази на приходите в бюджета. В мотивите се твърди: „неясни са постъпленията в държавната хазна от данъци, такси и други задължения на концесионерите, свързани с българските закони“. За нас подобно твърдение е изненадващо, защото няма как да не е известен размерът на концесионните такси (без значение как го оценяваме), а данните за приходите от данъци могат да се получат от НАП в случай, че бъдат поискани за цялата съвкупност от предприятия, които добиват „злато, редки и ценни метали“. Същото се отнася и до приходите от такси.

Както беше подчертано по-горе, парламентарните групи и политическите партии разполагат с достатъчно човешки и експертни ресурси, за да си осигурят подобна информация. Ние сме свидетели на това, че подобни изследвания се правят дори от отделни изследователи с научна цел, а парламентарните групи и политическите партии са в несравнимо по-благоприятно положение по отношение на достъпа до информация в сравнение с отделните изследователи и дори в сравнение с цели научни институции. Нещо повече, в повечето случаи Националният статистически институт - НСИ (да не говорим за Министерството на финансите или НАП) предоставя безплатно необходимата информация за държавни институции или за нуждите на Народното събрание и на депутатите.

Докато за обществени организации, дори за национално представителни социални партньори, има случаи, когато за предоставянето на информация необходима за нуждите на съставяне на становища по въпроси, засягащи държавното управление или за научни цели се иска заплащане, парламентарните групи и народните представители са в несравнимо по-благоприятно положение и би трябвало да го използват по най-целесъобразен начин.

Като анализирахме проекта на решение на народния представител Волен Сидеров и група народни представители от ПГ на „Атака“, ние не разполагаме с никакви данни нито за общия размер на концесионните такси, нито за размера на внасяните данъци и такси. Така не може да се направи никаква оценка на въздействието на предлагания проект за решение. Отделен въпрос е, че оценката на въздействието е преди всичко задължение на вносителите на проекта за решение, а не на тези, които го обсъждат.

III. Неверни твърдения в мотивите на вносителите и натоварване на държавата с непромерени рискове.

Остават неясен и още два въпроса, имащи пряко отношение към въпроса за оценката на въздействието:

Първият е, в какъв срок биха могли да се възобновят въпросните добивни дейности и да започнат да носят приходи на държавния бюджет. В проекта за решение се „задължава правителството да състави стратегия за развитието на отрасъла и да предложи нова законова и подзаконова нормативна уредба“. Не се споменава обаче, какви са реалистичните срокове за тази законодателна реформа, както и сроковете за техническо преминаване на експлоатацията на съответните находища от ръцете на концесионерите в някакви други (на държавата, на други частни концесионери или на общините). Това е неприемливо, защото още един път прави невъзможна оценката на въздействието от разглеждания проект на решение.

На второ място, но от особено значение, е въпросът, какви правни усложнения и какви евентуални неустойки биха се очаквали от залповото прекратяване на всички концесии за „злато, редки и цветни метали“. В мотивите на решението се прокрадва като червена нишка тезата, че концесионерите са затънали в закононарушения и че „целият отрасъл се намира в сферата на сивата икономика и за това няма и каквото и да е съмнение“. Вероятно, вносителите на проекта за решение предполагат, че концесиите ще бъдат прекратени изцяло по вина на концесионерите и държавата няма да бъде натоварена с никакви разходи.

Ще си позволим да изразим дълбокото си съмнение в правилността на подобна трактовка на въпроса. От една страна, твърдението, че минният отрасъл е изцяло в сферата на сивата икономика е неверен. Безспорно, сивата икономика се е разпростряла в цялата българска икономика. АИКБ години наред измерва композитния индекс „Икономиката на светло“ и точно по тази причина можем съвсем експертно да заявим, че твърдението, че добивът на „злато, ценни и редки метали“ е изцяло в сферата на сивата икономика, изцяло не е вярно.

Отрасълът е силно регулиран, в него редовно се сключват отраслови колективни трудови договори, както и колективни трудови договори в отделните предприятия. Тези колективни трудови договори се депозират в централното управление на ИА „Главна инспекция по труда“ (отрасловите) и в областните инспекции по труда (КТД по предприятия). Това дава значителна прозрачност върху разходите за труд в отрасъла и е безспорна пречка точно пред сивите практики.

Тази информация поставя меко казано под силно съмнение верността на още едно основно твърдение в мотивите към проекта за решение. Става дума за тезата, че:

„Фирмите концесионери работят при пълна непрозрачност, при условията на тежки и системни нарушения на екологичното и трудовото законодателство, извършват технологични операции при добива, които застрашават околната среда. Това са изключително тежки нарушения от страна на концесионерите и тези нарушения са достатъчно основание за прекратяването им“.

Твърдението за „непрозрачността“ е очевидно несъстоятелно. Държавата разполага с изобилна информация за ставащото в минните предприятия. Също така тя разполага с перфектни институционални инструменти - ИА „ГИТ“ в частност - Минната инспекция, с които може да добие всякаква информация за условията на труд и за спазването на трудовото законодателство в предприятията на концесионерите.

Същото е положението и що се отнася до опазването на околната среда. Няма съмнение, че са регистрирани нарушения и по отношение на трудовото и на екологичното законодателство, но със сигурност преобладаващата част от тях не са от естеството да бъдат основание за прекратяването на концесионните договори. Един систематичен анализ на извършените нарушения на трудовото и на екологичното законодателство би бил задължителна част на мотивите за прекратяване на въпросните концесии, но такъв не е представен, въпреки, че е напълно по силите на една парламентарна група на политическа партия, която има достатъчно привърженици, а и собствени медии.

Невярно и подвеждащо е и очакването, че държавата няма да бъде натоварена с разходи за неустойки и обезщетения около прекратяването на концесионните договори. Първо ние изобщо не сме уверени, че концесионерите са виновни във „всички смъртни грехове“, в които те твърде общо и да си го кажем - повърхностно, са обвинени в мотивите към проекта за решение. В същност в мотивите не се цитира нито един пример за нарушение, което може да доведе до прекратяване на концесионен договор по вина на концесионера. Вече неколкократно стана дума, че парламентарните групи имат всички необходими средства, за да осигурят подобна достоверна информация, която да подкрепи или да отхвърли твърдението, че минните компании „дерибействат“. Отсъствието на такава информация в мотивите на проекта за решение говори изцяло против приемането му.

Второ, излишно е да влизаме в подробности и да цитираме досегашни случаи, при които подобни действия с едностранно прекратяване на концесионни договори отиват за разрешаване в международни арбитражи, където страните са равнопоставени и няма гаранция, че позицията на българската държава ще бъде „толерирана по целесъобразност“, каквито съмнения и обвинения има примерно за нашите съдилища. Последният пример на подобен крупен държавен провал е случаят „Албания срещу ЧЕЗ“, който завърши с почти пълно поражение на албанската държава, ЧЕЗ получи обезщетение в размер на един милиард евро за прекратяването на дейността си в тази страна.

Действително, случаят не е от минната промишленост и не е свързан точно с концесионен договор, но контекстът е същият. Държавата едностранно се е опитала да прекрати договорни отношения с голяма чуждестранна компания, убедена, че у нея са „и ножът и сиренето“. Резултатът е, че ЧЕЗ се оттегля от Албания практически без загуби, а албанската държава тепърва ще трябва да плаща и да решава куп технологични и организационни проблеми.

Подобен сценарий с евентуални загуби от международни арбитражи, задължително би трябвало да бъде отчетен при една оценка на въздействието на предлагания проект за решение, но както знаем - такава оценка изобщо няма.

В заключение, ясно се вижда, че Комисията по икономическа политика и туризъм, както и самото Народно събрание не трябва да приемат предложения проект за „Решение за прекратяване на действащите концесионни договори за добив на злато, ценни и редки метали“, внесен от народния представител Волен Сидеров и група народни представители от ПГ на „Атака“. В противен случай биха станали меко казано за смях. Съображенията за това са най-вече изключително

непрецизното определяне на обхвата на компаниите върху които ще се приложи това решение и пълната липса на оценка на въздействието на въпросния проект за решение ако евентуално бъде приет от Народното събрание.

Подобно решение е натоварено с непремерено големи рискове за икономиката на страната и за нейния бюджет и финанси. Напълно преднамерено по-горе не беше анализирано негативното отражение, което би имало подобно решение върху образа на страната като инвестиционна дестинация, защото сме запознати с принципно негативното отношение на вносителите към по-голямата част от чуждестранните инвеститори.

Остава усещането, че този проект за решение е писан така, сякаш вносителят иска той да бъде отхвърлен, след което критиците на проекта да бъдат обвинени в липса на патриотизъм и в раболепничене пред компаниите - концесионери на полезни изкопаеми. Бихме помолили вносителите да не се плъзгат по такава плоскост на най-малкото съпротивление.

На обсъждането в Комисията по икономическа политика и туризъм при НС, представителите на Асоциацията на индустриалния капитал (АИКБ), както и на БТПП се опитаха да обяснят на вносителите, че организациите им не подценяват въпроса за необходимостта държавата да се отнася към природните си богатства с грижата на добър стопанин. И наистина - никой разумен човек не би възразил ако компетентните институции съставят една обективна и изчерпателна картина на това, доколко концесиите за различни полезни изкопаеми (тук съвсем не е необходимо да се ограничаваме само със златото и, ценните и редките метали) са икономически изгодни и доколко концесионните договори и националното законодателство се спазват от концесионерите.

За съжаление, представителите на „Атака“ се държаха точно в духа на изказаните по-горе съмнения. Те обявиха, че не са очаквали нищо по-различно от страна на бизнеса и на неговите „заинтересувани“ организации. Всъщност, тук хората на Волен Сидеров грешат - организацията, в която можем да открием преобладаващата част от минните и добивните предприятия в България - Българската минно-геоложка камара (БМГК) и където вероятно са всички концесионери визираны в проекто-решението на ПГ на „Атака“, не е член нито на АИКБ, нито на БСК.

Въпросът е изцяло принципен, но в „Атака“ за това не дават пет пари. Там си действат по план - сега ще се изправят пред избирателите си и с апломб ще обявят, че „олигархията“ и „плутократията“ са провалили тяхната чудесна инициатива. Естествено, няма да чуем и дума, че чудесната инициатива е чудесен пример за законодателен брак. Избирателите ще бъдат надъхвани с поредната конспиративна теория, че някой пречи на г-н Сидеров и неговите съмишленици.

Всъщност, ако на някой „му пука“ за подобряване на условията по концесионните договори, за постигането на подобна цел и държавата като цяло и Народното събрание разполагат с богат инструментариум и тя е напълно постижима. Ако се констатират проблеми, биха могли да се водят преговори за предоговаряне на концесиите и за осигуряване на по-големи изгоди за държавата и обществото от концесионните договори. Но да се предлагат проекти за решения във вида като коментирания до сега проект, внесен от народния представител Волен Сидеров и група народни представители от ПГ на „Атака“ си е чист волунтаризъм, игра на лозунги и размахване на необосновани предложения изпълнението, на които би натоварило държавата с непремерени рискове.

Важни обществено-икономически и политически теми

[Вестник 24 часа](#)

✓ Гаранционният фонд ще дава заеми на банките

Фондът за гарантиране на влоговете ще може да оказва ликвидна подкрепа на банки в затруднение. Това разрешават промени в закона за гарантиране на влоговете в банките, приети вчера от парламентарната комисия по бюджет и финанси.

Така на практика ще имаме 2 централни банки, които ще се явяват кредитори от последна инстанция на банките, защо е необходимо, попита Румен Гечев от БСП. И се заформи яростна дискусия дали това не дава възможност едни банки да се финансират от правителството, а други не. Ехидното „Браво“ последва опит на представител на финансовото министерство да обясни, че разликата е, че БНБ иска обезпечения, за да отпусне ликвиден заем на банка, докато гаранционният фонд няма да иска такива.

Фондът получава правото да финансира превантивни мерки, за да предотврати изпадането на банка в неплатежоспособност само при определени условия, уточни Цветанка Михайлова от дирекция „Държавен дълг и финансови пазари“ във финансовото министерство. БНБ ще определя, че става въпрос за недостиг на ликвидност, а не за капиталов проблем. Освен това тези заеми щели да се третират като държавна помощ, за която ще се иска одобрение и от ЕК.

За да тушира спора, шефката на бюджетната комисия Менда Стоянова заяви, че ще има работна група и по-дълъг срок за доуточняване на текстовете. Депутатите приеха и въвеждане на евродиректива, която изисква плащането на гарантираните депозити да става в 7-дневен срок от невъзможността на банката да обслужва задълженията си. Ще има по-висока защита - до 250 хил. лв. за социално важни суми - например от продажба на имот, развод и др., но тя ще важи само за 3 месеца.

Депутатите отхвърлиха проект на Михаил Миков от БСП за попълване на гаранционния фонд да се ползват валутните резерви на БНБ.

✓ Цените на петрола продължават да се покачват

Цените на петрола на световните пазари продължават да се покачват, съобщи АФП. Към 8:00 часа българско време марката Brent се е търгувала по 57,11 щатски долара за барел суров петрол, а марката WTI е отбелязала повишение от 1,41 %, достигайки цена от 51,19 долара за барел. Експерти смятат, че повишаването е временно и очакват нов спад в цените вследствие на обновените данни за запасите от черно злато в САЩ.

✓ Очаква се България да отбележи икономически ръст от 0.8% през 2015 г.

През тази година се очаква всички държави-членки на Европейския съюз да отбележат растеж за първи път от 2007 г. насам, показва зимната икономическа прогноза на ЕК, съобщиха от комисията.

Очакваният икономически ръст за България през 2015 г. е 0.8%, а за 2016 г. - 1%. Очаква се безработицата в страната плавно да намалява - от 11.7% за миналата година до 10.9% през 2015 г. и да достигне 10.4% през 2016 г.

Предвижда се в течение на годината икономическата активност в ЕС и еврозоната да нарасне умерено, а през 2016 г. да се засили допълнително. Съгласно прогнозите растежът през тази година ще се повиши до 1,7 % за целия ЕС и до 1,3 % за еврозоната.

През 2016 г. се очаква годишният растеж да достигне съответно 2,1 % и 1,9 % благодарение на по-високото вътрешно и външно търсене, експанзионистичната парична политика и неутралната като цяло фискална политика.

Изгледите за растежа в Европа все още са ограничени поради неблагоприятната инвестиционна среда и високата безработица. Все пак от есента насам се забелязват редица значими благоприятни тенденции. Цените на нефта намаляват по-бързо отпреди, еврото значително се обезцени, ЕЦБ обяви политика на увеличаване на паричната маса, а Европейската комисия представи своя План за инвестиции за Европа. Всички тези фактори оказват положително, макар и умерено, влияние върху растежа.

✓ 5 млрд. лв. оборот в онлайн търговията в България

Над 925 000 българи са пазарували онлайн през миналата година, сочат данни на националната статистика. За последните две години броят им почти се удвоил, тъй като през 2012 г. те са били 520 000 души.

5 млрд. лева е достигнал оборотът на електронна търговия в България през миналата година. В сумата са включени продажбите на едро и дребно. За сравнение през 2013 г. оборотът е бил 2,2 млрд. За времето, откакто в България се води официална статистика за електронната търговия, сумата е нараснала повече от внушително - през 2006 година тя е била 543 млн. лева.

Стоките, които българите пазаруват по интернет, основно са дрехи и спортни стоки. След това се нареждат стоките за дома, пътуванията и хотелските резервации, електронно оборудване и покупки на билети за различни развлекателни събития.

Хората, които живеят в големите градове, най-често са пазарували онлайн - те са над половината от общия брой. Статистиката показва, че над 2/3 от покупките са направени от сайтове на продавачи, които са регистрирани в България. Хората обаче все още нямат доверие на плащанията онлайн. 60,2% са платили за доставките в брой, чрез банков превод, пощенски запис. През интернет чрез кредитна или дебитна карта са платили 33,4%.

Пазаруването по интернет носи добър бизнес за куриерските фирми

3 пъти са се увеличили входящите международни пратки през мрежата на "Български пощи" от 2011 г. насам, съобщиха от компанията. Те са основно от Китай, Сингапур, Тайланд, Германия и Англия. Увеличението се дължи основно на електронната търговия. Най-много доставки от пазаруване по интернет има покрай коледните и новогодишните празници. От пощите посочват, че тогава има ръст от 40% на входящите пратки и 25 на сто на изходящите.

Подобно е положението и при куриерски фирми. От "Еконт" посочват, че през декември делът на доставките от онлайн пазаруване е бил 36,13% от общия. Клиентите на компанията пазарували основно от английски сайтове. След това били поръчките от Китай, САЩ, Германия и държави от еврозоната.

Най-често купуваните стоки били дрехи, обувки, авточасти, техника, книги, телефони и аксесоари, козметика и парфюми, обзавеждане.

Делът на пратките от онлайн пазаруване се увеличава средно със 7% месечно, заявиха от "Тип топ куриер". Най-често доставките били от Китай, Германия, САЩ, Италия, Румъния. Стоките, които основно се купували, са електронна техника, книги, стоки втора употреба, авточасти, облекло и обувки, хранителни добавки.

Развитието на куриерския бизнес води да увеличено търсене и на складове

В София например наемната цена се е увеличила от 3,5 на 3,75 евро/кв. м месечно заради недостатъчното предлагане на качествени имоти. Празните складове били едва 2,4%.

Във Великобритания, Германия и Франция през последните 5 г. пък всеки 1 млрд. евро от онлайн продажби довели до търсене на около 72 000 кв. м складове.

КОЙ ОТКЪДЕ ПОРЪЧВА		
Местоживееене		Брой
Гъстонаселени места		579 031 души
Средно населени места		57 223 души
Слабо населени места		288 948 души
Пол		Брой
Мъже		472 762 души
Жени		452 439 души
КАКВО СЕ ПОРЪЧВА		
Вид стока		Брой
Храни, напитки и стоки за ежедневна употреба		181 659
Стоки за дома (мебели, играчки и др.)		289 223
Лекарства		71 959
Дрехи, спортни стоки		671 196
Компютърен хардуер		83 680
Електронно оборудване (вкл. фотоапарати)		173 152
Телекомуникационни услуги		49 776
Покупка на ценни книжа, финансови услуги или застраховки		19 006
Пътувания или хотелски резервации		259 030
Туристически пакети		217 924
Подготовка за пътуване (билети, наемане на автомобил и др.)		147 406
Билети за различни събития		134 220
Филми и музика		70 707
Книги, списания, вестници или електронни материали за обучение		123 226
Други		57 596
Дестинации на онлайн магазините		Брой
Продавачи от България		772 433
Продавачи от Европейския съюз		411 316
Продавачи от други страни		141 368
Страната на произход на продавача е неизвестна		25 056

Предлагат и безплатна доставка на покупки

МАРИЯ РАЙЧЕВА

Най-оборотните сайтове за интернет търговия в България са на чужди компании, отворили офиси и у нас. Те работят директно с производители и договарят по-големи отстъпки. Плащането става с карта, на каса или в момента на доставката. Стоките се получават от куриер, като сроковете са различни, от ден-два до месец. Доставката може да е безплатна, ако поръчаните стоки надхвърлят определена сума или се плаща с карта. Иначе куриерската услуга излиза между 3 и 7 лева. Има опция клиентът да се откаже от поръчката още преди да е пристигнала, достатъчно е само да се обади по телефона. Връщането на артикулите става чрез куриер, но за сметка на купувача. Парите се възстановяват в рамките на няколко дни, като се превеждат на посочена банкова сметка.

Пазаруването от чужди сайтове също е популярно, защото има стоки, които липсват на нашия пазар. Условиата за доставка са различни, но винаги се плаща с карта.

Някои чужди сайтове не приемат карти за плащане извън страните, до които самите те правят доставки. Други имат условие адресът, на който е регистрирана банковата карта, да съвпада с адреса на доставка.

От онлайн магазините се купуват дрехи, аксесоари, техника, стоки за дома, дори мебели. При пазаруване на дрехи и обувки неудобство е, че може да не уцелите размера си, който обикновено се разминава при различните фирми. Най-трудно се купуват дънки и панталони, при тях разбирате дали ще ви станат едва когато ги обуете. С рокли, блузи и обувки е по-лесно, особено при сравнително стандартните фигури.

Американски онлайн магазини също имат клиенти в България. Но пазаруването от тях не е толкова разпространено, защото доставката е малко по-трудна, плаща се и мито. Все повече поръчки обаче се правят от няколко големи китайски сайта. За не толкова придиричливите към качеството на стоките клиенти се предлагат всякакви неща на изумително ниски цени.

✓ Няма да се изкупува скъп ток от нови ВЕИ

От 2016 г. премахват регулираните цени за бита и бизнеса

Слага се край на изкупуването на скъп ток от нови ВЕИ централи. Промени в Закона за енергетиката предвиждат премахването на преференциалните цени, тъй като България си е изпълнила задължението за зелена енергия още в края на 2013 г. и не е длъжна да изкупува тока им. Група депутати от ГЕРБ внесоха промените в парламента вчера. Ако този текст се приеме, това означава, че всички фотоволтаици, ветрови генератори, централи на биомаса и вецове ще трябва да продават еленергията си на свободния пазар. Така повече няма да се товарят потребителите в България с още по-скъпи добавки към тока.

Тази мярка влиза в сила от деня, в който тези промени бъдат публикувани в "Държавен вестник", каза шефът на енергийната комисия в парламента Делян Добрев.

Изключение се прави само за фотоволтаиците на покривите и за тока от животински торове. ВЕИ-тата, които вече са присъединени, ще продължат да ползват преференциалните цени, тъй като имат договори.

Това е една от мерките, за да не се разширява дупката в НЕК, която е към 800 млн. лв. на година.

В закона ще бъде записано още, че парите от квотите за въглероден двуокис отиват за компенсиране на високите цени на възобновяемите източници. На година те са към 250 млн. лв., каза Добрев.

Агенцията за държавна финансова инспекция ще има право всяка година да проверява всички производители, чиято еленергия се изкупува на преференциални цени. Досега се правеха ревизии само на държавната енергетика. Текст в проектозакона позволява на ревизорите да влизат и в частните централи, за да установят дали разходите, които те обявяват в ДКЕВР, са реални.

Предвижда се контрол на топлофикациите и заводските централи. Електроенергийният системен оператор и електроразпределителните дружества ще бъдат задължени да наблюдават в реално време дали производството на топлинна енергия отговаря на производството на ток. Защото топлофикации през лятото произвеждали предимно ток. Освен това те заявявали работа за по-малко часове в ДКЕВР, за да вземат по-висока цена на еленергията, а след това се оказвало, че работят повече. Така, вместо да получават общо 500 млн. лв. за еленергията, вземали 600 млн.

От догодина пък се премахват регулираните цени за бита и малкия бизнес, каза Добрев. Това ще стане с промени в закона, които ще бъдат направени до средата на годината.

Делян Добрев, председател на енергийната комисия в парламента:

Има съмнение за тецове, които правят повече ток, отколкото топлина

Ще се плаща само количеството, определено от ДКЕВР като лимит за година

- Г-н Добрев, казахте, че промените още текстове в закона за енергетиката, за да запушите финансовата дупка?

- Там трябва краткосрочно да направим няколко неща. Ще се опитаме максимално да свием дефицита, който е между 600 и 800 млн. лв., понеже регулираният пазар продължава да намалява, тъй като все повече малки фирми излизат на свободния пазар.

- Какви законодателни мерки предлагате?

- Едната е да се използва цялата сума от квотата въглеродни емисии за покриване на този дефицит, тя е към 250 млн. лв. Имаме предложение за мерене на топлинния товар във всяка когенерация, за да докажат, че са високоефективни, и ограничение за еленергия, която се изкупува на преференциални цени. Имаме съмнения за тецове, които произвеждат повече електричество, отколкото топлинна енергия. Ще им се изкупува само еленергия, която е определила ДКЕВР, за тази година е за 500 млн. лв., останалата да я продават, където искат.

- А кога ще се либерализира пазарът на електроенергия? Докога НЕК ще прави микс за регулирания пазар?

- Микс в по-дългосрочен план изобщо няма да има. С промяна в Закона за енергетиката в средата на годината трябва да въведем пълна либерализация на енергийния пазар. Целта ни е до края на годината да няма микс.

- Енергийната борса ще стартира ли?

- Да, трябва да стартира, и то не да се продават на нея излишъци, а по-скоро цялото количество енергия да минава през нея, така както е в Румъния.

- Какви други предложения има към този момент?

- Завишаваме санкциите към електроразпределителните дружества, сега те са от 20 000 до 1 млн. лв., предлагаме да започват от 200 000 до 1 млн. лв.

[Вестник Труд](#)

✓ Помилваха контрабандата на горива

Кабинетът помилва контрабандата на горива. След като асоциацията на зърнопроизводителите заплаши с протести, Министерството на финансите се отказа от плановете ведомствените бензиностанции да бъдат оборудвани с нивомери и да осигурят онлайн връзка с НАП.

Вместо това обектите, собственост на фермери и транспортни фирми, само ще се регистрират в приходната агенция. Те също така сами ще декларират колко горива реализират.

Това предвижда проект за промяна в наредбата на финансовото министерство за отчитането на продажбите с касови апарати от 2 февруари. В началото на януари друг проект за промяна в същия документ предвиждаше за тези обекти да се въведе същият режим като на търговските бензиностанции, което означава поставяне на нивомери и изграждане на онлайн връзка.

Вчера никой от финансовото министерство не пожела да поясни защо първият проект е бил оттеглен, въпреки изявлението на премиера Бойко Борисов от 20 януари на среща с бизнеса:

„Фермерите трябва да знаят, че няма да отстъпя за нивомерите. В страната има над 1200 такива бензиностанции, при които няма никаква отчетност, защото не са свързани с НАП. Сумата, която ще похарчат за един обект, е от порядъка на 5000 лева - това не е нещо, което може да ги спре.“

Заради изненадващото решение на управляващите Българската петролна и газова асоциация (БПГА) обяви вчера, че е готова да заведе съдебни дела пред български и европейски съдилища, ако държавата остави занижения контрол над ведомствените бензиностанции.

Оттам припомнят анализ на Министерството на финансите, огласен на 23 януари тази година, според който 1 228 340 хил. литра, или 30% от всички горива в страната не се декларират и загубите за хазната от невнесени акциз и ДДС са 1,1-1,2

млрд. лв. Изтъква се, че тези горива се реализират именно през ведомствени бензиностанции, които са около 30 000, защото само те са оставени без измервателни уреди и онлайн връзка с НАП.

Предприемачите от петролната асоциация са категорични, че новата наредба е "отстъпление от политиката за борба със сивия сектор".

Вчера от финансовото министерство коментираха, че не се прави отстъпление, а контролът ще се осъществява по друг начин. На 2 февруари от същото ведомство твърдяха пред „Труд“, че новият проект не е отстъпление и не касае инсталирането на уреди, а само е допълнение към плановете, за да се състави регистър на ведомствените бензиностанции.

✓ **Нова ядрена мощност - след 2025 г.**

Седми блок в АЕЦ „Козлодуй“ може да заработи най-рано през 2025 г., а по-вероятно към 2035 г. Това предвижда планът за развитие на енергийната мрежа у нас до 2024 г., публикуван от Електроенергийния системен оператор. Предстои документът да бъде одобрен и от Държавната комисия за енергийно и водно регулиране.

Проектът на ЕСО разглежда два сценария за развитие на мрежата - минимален и максимален. Общото между двата е изграждането на нови мощности. Плановете предвиждат довършването на каскада „Горна Арда“ с построяването на три нови вета, увеличаване на мощността на 5-и и 6-и блок в АЕЦ „Козлодуй“ и изграждането на газово-парова електрическа централа „Хасково“.

Според документа няма да бъдат построени нови блокове в държавната ТЕЦ „Марица-изток 2“, защото ДКЕВР е отказала лицензирането им. През 2012 г. централата създаде отделна компания за новото строителство, която съществува и досега, но не работи.

От ЕСО изтъкват, че не могат да се правят никакви достоверни прогнози за потреблението на електроенергия. Причината е в продължаващата икономическа криза, заради която потреблението продължава да намалява и през 2014 г., макар и само с 0,68%. Спрямо предкризисната 2008 г. спадът е близо 40 на сто. Най-много се е свило потреблението на тежката индустрия.

Според сценариите на ЕСО в най-добрия случай потреблението на ток ще скочи с 11,5% до 2025 г. спрямо 2014 г., а в най-лошия само с 6,5%.

[Вестник Капитал Daily](#)

✓ **Промените в енергетиката, които ще спасяват НЕК**

Спират се новите ВЕИ проекти и няма да се плащат милиони на част от топлофикациите и заводските централи

Спешните мерки в енергетиката, които трябва да запушат растящия дефицит на Националната електрическа компания (НЕК), започнаха да придобиват реални измерения. Вчера парламентарните групи внесоха предложенията си за промени в Закона за енергетиката преди разискването му на второ четене в парламента. В тях няма нищо изненадващо, което досега да не е било коментирано в публичното пространство. Все пак е интересно да се види какво конкретно управляващите са решили да предприемат за спасяването на енергетиката.

Неефективните вѐн от микса

Една от най-съществените законодателни промени, предложена от ГЕРБ, която ще ограничи разходите на НЕК, е свързана с т.нар. високоефективна електроенергия на топлофикациите и заводските централи. С поправката реално се въвежда изискването НЕК да изкупува задължително само тази електроенергия, за която дружествата могат да докажат, че е високоефективна, т.е. да се икономисва поне 10% от горивото, ако се произвеждат едновременно пара и електроенергия.

В момента се получава така, че НЕК изкупува от топлофикациите и заводските централи много по-голямо количество енергия, което във финансово измерение представлява разход от над 100 млн. лв. годишно за държавната компания. Причината за това е, че НЕК сега трябва да взема от тези дружества и електроенергията, която не е високоефективна, и то по цени, които са само с една стотинка по-ниски от преференциалните. Обяснението е, че ТЕЦ-вете не могат да работят само с високоефективните си блокове. Така например според данни от прогнозите на енергийния регулатор за 2014 г. ТЕЦ "Свилоза" е произвела едва 3146 мегаватчаса високоефективно производство, което е изкупено на 125.35 лв. за мегаватчас и 305 216 мегаватчаса електроенергия, която не е високоефективна, но е изкупена на цена от 125.34 лв. за мегаватчас. Подобни примери могат да се дадат със заводската централа на "Видахим" АД (която заедно с ТЕЦ "Свилоза", както се вижда от страницата на енергийния търговец "Енерджи маркет", имат едни и същи собственици), "Лукойл енергия и газ България", както и топлофикациите, които все още са на въглища в Русе, Перник и Сливен (и трите контролирани от Христо Ковачки). Точно към тези дружества НЕК имаше най-висок процент на реално изплатени фактури към края на управлението на кабинета на Пламен Орешарски.

Интересно в случая е какво ще се случи с "Топлофикация - София", която също продава цялата си електроенергията като високоефективна, т.е. по преференциални цени, макар че тя не е такава. На практика софийското дружество произвежда най-много електроенергия от когенерациите в страната (за 2014 г. 886 654 мегаватчаса), и то на най-високи цени, което означава, че то ще бъде значително ошетенено, ако новата поправка засегне и него. Става въпрос за около 210 млн. лв. (сумата е приблизителна, защото до средата на годината действащата цена беше променена), които в момента са приход за топлофикацията и значителен разход за НЕК. Причината за това е вратичка в закона, която казва, че ако дружеството има стартирал проект за модернизация, то електроенергията му се води за високоефективна.

Без повече преференции за ВЕИ

Друга сериозна стъпка, която се предприема (също предложение на ГЕРБ), е, че новите проекти за възобновяема енергия, които тепърва ще бъдат реализирани, няма да получават преференциална цена за произведената от тях електроенергия. Според председателя на енергийната комисия в парламента Делян Добрев тази мярка се въвежда, тъй като България е изпълнила квотата си за 16% дял от крайното потребление на енергия от ВЕИ още през декември 2013 г., въпреки че крайният срок за това е 2020 г. Именно според изискванията на ЕС след постигане на националната цел преференциите отпадат, но по думите на Добрев е добре това да се разпише и в закона.

На практика и сега нови ВЕИ централи не могат да се случват, тъй като от средата на 2012 г. системният оператор определя нулеви капацитети за присъединяване на нови мощности с изключение тези на биомаса.

Поправките в закона обаче оставят вратичка за малките ВЕИ проекти до 30 киловата и за централите на биомаса с най-малко 65% съдържание на животинския тор, които ще продължат да получават преференциална цена и след влизането на новите поправки в сила.

Затягане на контрола

Проектопоправките на ГЕРБ въвеждат и по-големи правомощия за Агенцията за държавна финансова инспекция (АДФИ), която вече ще може да проверява всички дружества, които подлежат на регулиране в енергетиката. До момента АДФИ можеше да проверява единствено държавните компании, а сега ще може да прави това и с всички частни субекти в сектора.

Идеята на Добрев минималната глоба за нарушение на правилата на ДКЕВР да бъде увеличена също влиза в предложените поправки, като от 20 хил. лв. тя ще се увеличи на 200 хил., ако предложението бъде прието.

Отстъпка за индустрията

Идеята част от големите индустриални предприятия да плащат по-малка такса "задължения към обществото", за която "Капитал Daily" писа, също влиза, но не чрез конкретни мерки. Предложението е Министерството на финансите, на икономиката и на енергетиката да изготвят наредба, в която да бъдат разписани критериите кои точно дружества ще могат да се възползват от преференцията.

Освен мерките за справяне с кризата в енергетиката тепърва ще трябва да се мисли и как да се случи пълната либерализация на енергийния пазар, което означава, че и битовите потребители вече ще купуват енергия по пазарни цени. Според изискванията на ЕК това трябва да се случи до края на 2015 г. В тази връзка Добрев коментира, че към средата на годината ще има нови промени в Закона за енергетиката, с които енергията за регулиран пазар напълно ще отпадне, а преференциалните цени ще се покриват от специален фонд.

Какво предлага опозицията

Едно от предложенията на БСП, което вероятно ще бъде подкрепено от ГЕРБ, е снабдителните дружества да не прекъсват електрозахранването в съботно-неделните дни и по празниците. Сред предложенията има също и пълното разделяне на ДКЕВР на воден и енергиен регулатор, което обаче едва ли ще срещне подкрепата на управляващото мнозинство.

КАРЕ

Какво ще се променя

- Числеността на ДКЕВР ще се увеличи от седем на девет комисари в два отделни състава ВиК и енергетика с един председател.

- Цялата сума от продажбата на въглеродни емисии ще се използва за покриване дефицита на НЕК.

- Въвежда се мерене на топлинния товар във всяка една когенерация, която трябва да докаже, че е високоефективна, и ограничаване на обема на електроенергията, продавана на НЕК.

- Въвеждат правомощия на АДФИ да проверява всички дружества с регулирани цени освен тези под 200 киловата.

- Завишава се минималният размер на санкцията за нарушение на правилата на ДКЕВР от 20 на 200 хил. лв.

- Вече няма да има преференциални цени за възобновяемата енергия с изключение на централите на биомаса, които ползват като суровина най-малко 65% съдържание на животинския тор, и за малките до 30 киловата.

✓ Фермерите ще кандидатстват за 150 млн. евро за инвестиции в стопанства

Проекти по Програмата за развитие на селските райони ще се приемат от март

Най-атраaktivната схема от бъдещата Програма за развитие на селските райони - за инвестиции в земеделски стопанства, ще бъде отворена авансово през март, като за нея е заделен бюджет от 150 млн. евро. Това съобщи в четвъртък министърът на земеделието и храните Десислава Танева по време на конференция на асоциацията на земеделските производители, която се провежда в курорта Златни пясъци. Програмата, по която през есента бяха получени над 400 забележки от Европейската комисия (ЕК), вече е коригирана и предстои да се гласува официално на заседание на Министерския съвет, след което да се изпрати за одобрение в Брюксел.

Предварителен старт на мерки

Макар че прогнозите на агроведомството са програмата да бъде официално одобрена от Брюксел през лятото, още преди месец стана ясно, че се планира предварително отваряне на мерки. Според еврорегламентите това е възможно на собствен риск на държавата, като обикновено практиката е правителствата да са получили неофициално одобрение от ЕК по параметрите на конкретната схема. По време на срещата със земеделските производители министър Танева е обявила, че ще се започне с прием на двете най-атраaktivни схеми от програмата. Едната от тях - за инвестиции в земеделски стопанства, по която се купува основно агротехника, ще стартира през март с планиран бюджет от 150 млн. евро, става ясно от съобщение на ведомството. През юни ще започнат да се приемат проекти по схемата "Стартова помощ за млади земеделски производители", по която могат да кандидатстват фермери до 40-годишна възраст. Заделеният за нея ресурс е 35 млн. евро. По думите на Танева периодът, в който фермерите ще могат да подават проекти

по схемите, ще бъде достатъчно дълъг за подготовката им, а в следващите седмици предстои за обществено обсъждане да бъдат публикувани и наредбите по схемите.

Забавяне в програмата

Въпреки че програмата за селските райони трябваше да стартира още миналата година, заради сериозното забавяне в подготовката ѝ това не се случи. Така се повтаря практиката с първата програма, която вместо през 2007 г. започна да работи едва година и половина по-късно. Проектът на новата програма беше подаден през лятото, като есента беше върнат от Брюксел с над 400 забележки. Според агроминистерството възможно е тя да бъде одобрена през лятото. В нея се предвиждат 18 схеми за финансиране, по които трябва да бъдат разпределени 2.9 млрд. евро до 2020 г. Средствата са по-малко от предния програмен период, когато те бяха 3.2 млрд. евро.

Земеделците ще бъдат компенсирани заради наводненията

Всички фермери, чиито площи попадат в наводнени през последни дни региони, ще могат да получат компенсации от държавния бюджет, съобщи министър Танева. По думите ѝ веднага след като стане възможно да се влиза в залетите територии, комисии от общинските служби по земеделие ще започнат посещения на земеделските производители. Те ще трябва да издадат констативни протоколи с описание на щетите, с които ще се кандидатства за обезщетенията. Финансирането ще се прилага само за напълно унищожени площи, като има два вида схеми. Земеделците, които са застраховали земите си, ще получават обезщетение до 80% от разходите. Тези, които нямат застраховки, ще бъдат компенсирани до 50%.

✓ Инвалидните пенсии са над 30% от всички новоотпуснати за 2014 г.

Общо новите пенсионери през миналата година са почти 100 хиляди

Броят на инвалидните пенсии през миналата година е продължил да се повишава. В последните месеци те са сред поводите за коментари, че пенсионната система се натоварва допълнително, тъй като много от тях се издават фиктивно и чрез корупционни практики. За 2014 г. 33.3%

(30 147 българи) от всички нови пенсии са за инвалидност поради общо заболяване. Общо броят на новите пенсионери за годината е нараснал с 22.2% и достигна 99 379 души според данните на Националния осигурителен институт. Значителното повишение се дължи на замразяването на възрастта за пенсиониране и блокиране на реформата. В края на септември 2014 г. общият брой на всички пенсионери е бил 2 181 368, а от тях инвалидни пенсии са получавали 512 069 лица.

Кой да отпуска инвалидните пенсии

Докато не се постигне споразумение за основните параметри на реформата в пенсионния модел в България, проблемът с големия брой инвалидни пенсии (който вече наближава милион) остава засега в режим на изчакване. Данните показват поне две неща - от една страна, че здравето на българите се влошава, а, от друга, сигнал за високи нива на корупция в самата система, особено при издаването на удостоверенията за инвалидност. Поради неизбежното увеличаване на необходимата възраст и осигурителен стаж за пенсиониране инвалидността е примамлива опция за по-ранно пенсиониране. През януари здравното министерство предложи ТЕЛК комисиите да бъдат премахнати и всеки лекар специалист да може да издава документ за инвалидност. Макар и според някои експерти това да е начин да се преодолее корупцията в ТЕЛК, лекари и пациенти се обявиха против идеята и посочиха, че такъв ход ще увеличи още повече броя на фиктивните инвалиди, вместо да го ограничи. При всички положения наложително е да се намери работещо решение за ограничаване на злоупотребите с инвалидните освидетелствания. По данни на НОИ разходите за пенсията за инвалидност към 30 септември 2014 г. са били около 1.230 млрд. лв. от около 6 млрд. лв. общо за всички пенсии. Общите разходи за цялата 2014 г. за всички пенсии са били 8.154 млрд. лв., но няма още данни колко от тях са били за инвалидни.

Мерки

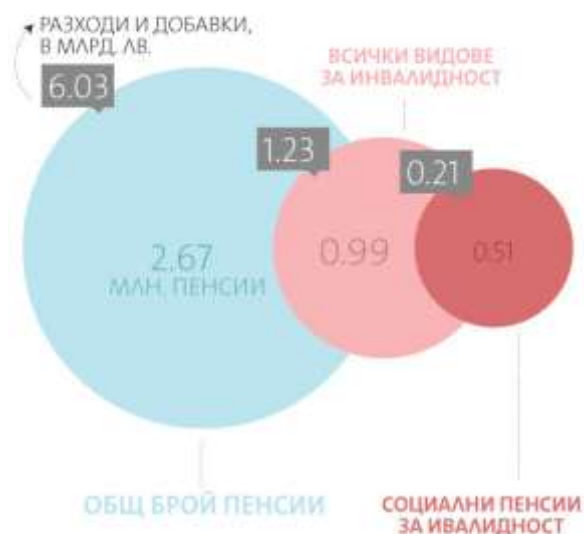
От 1 януари 2015 г. влязоха в сила две нови мерки, които целят да намалят разходите за тях. Първата мярка е въвеждане на изискване за реален минимален стаж за отпускането на инвалидни пенсии, свързани с осигурителен стаж. Досега също имаше изискване за стаж, който варираше спрямо възрастта на хората, но той можеше да бъде и "дарен" (който включва времето за отглеждане на дете, отбиване на военна служба и т.н.) вместо реален. Мотивът за решението беше, че тези пенсии са за трудова дейност и е необходим реален осигурителен принос от страна на тези, които ще ги получават. Другата мярка е, че вече няма да се отпускат нови социални пенсии за инвалидност в размер на 25% от първата пенсия като втори добавки, което се очаква да намали разходите със 7.3 млн. лева. Мярката не засяга обаче хората в заварено положение, които продължават да получават вече отпускнатите добавки както преди. Същевременно не се намери вариант, който да замести спрянатата добавка за лицата, които ще се пенсионират от 1 януари 2015 г. нататък. Предложението беше разходите за социални пенсии за инвалидност да бъдат поети от Агенцията за социално подпомагане, но не се стигна до решение.

Дори някои разходи за инвалидни пенсии да се прехвърлят към Агенцията за социално подпомагане, тогава тази агенция ще се нуждае също от повече средства, за да се справи с тях, тоест получава се прехвърляне на проблема. Спирането на корупционните практики и изтичането на средства от многото пробойни е задължително, но при наличието на демографска криза и сива икономика трябва да се комбинира с още действия. Десислава Николова, главен икономист в Института за пазарна икономика, коментира пред "Капитал Daily", че в западноевропейските страни е по-успешен моделът на положителната оценка, в който акцентът е не върху това с колко процента е намалена работоспособността, а върху това колко е остатъчната трудоспособност. Това означава инвалидите да не бъдат изключвани от пазара на труда преждевременно, а с помощта на съответните социални работници и бюрата по труда да могат да намерят подходяща за тях работа. Според Николова, за да сработи тази идея у нас, е необходимо да се намалят прекалените законови защити

срещу уволнение и други привилегии на работното място за хората с увреждания, тъй като са вид мечешка услуга - заради тях малко работодатели са склонни да наемат такива хора.

ВИДОВЕ ПЕНСИИ

Към 30.09.2014
ИЗТОЧНИК: НСИ

БРОЙ НОВИ ПЕНСИОНЕРИ, В ХИЛ.

✓ Фондът за влоговете ще може да помага на банки с ликвидни проблеми

Помощта ще се дава след съгласуване с БНБ

Фондът за гарантиране на влоговете ще може да дава заеми на банки, които имат нужда от ликвидна подкрепа, за да се предотврати изпадането им в неплатежоспособност. Това е една от новостите, които се прокарват с пренаписания от Министерския съвет проект на закон за гарантиране на влоговете. В четвъртък той беше приет на първо четене от парламентарната комисия по бюджет и финанси. Промяната на сегашната нормативна уредба идва по линия на европейски директиви, но също и заради забелязани слабости покрай фалита на Корпоративна търговска банка (КТБ). С новия закон ще се дадат допълнителни източници на финансиране на фонда при недостиг на средства и ще се прецизира системата за назначения в ръководството му.

За кого е помощта

В сегашния закон изрично е записано, че средствата на фонда могат да се ползват само за изплащане на сумите по влоговете до гарантираните размери. С промяната ще се даде още една възможност за използване на събраните в него средства. Те ще могат да бъдат предоставяни на банките при нужда като заеми или за увеличение на капитала, но след съгласуване с БНБ. Тя трябва да прецени дали банката кандидат има само ликвидни проблеми, тъй като такива с капиталови проблеми няма да бъдат спасявани по този начин. Размерът на финансирането от фонда ще е съобразено с обема на гарантираните влогове, привлечени от банката в нужда. Като обезпечение фондът ще може да ползва не само държавни ценни книжа (ДЦК), но също вземания на банката по отпуснати кредити.

Предоставянето на заеми от фонда не трябва да се счита като негово основно и регулярно задължение, коментираха експерти от правния отдел на БНБ, защитавайки поправката по време на дискусиата в парламентарната комисия. Според тях такава ранна интервенция ще даде възможност за стабилизиране на затруднената банка, за да не се стига до задействане на схемата за изплащане на гарантирани депозити. Друг техен аргумент е, че така банките ще поемат своята отговорност в кризисни ситуации, доколкото средствата на фонда са събрани именно от тях. Промяната е отговор и на упреците, че при проблем в банковия сектор несправедливо се товарят бюджетът и данъкоплатците като първи източник на спасителни средства. Експертите обясниха още, че оказването на такава подкрепа от фонда няма да се счита за форма на държавна помощ.

Още промени

По време на дискусиата депутати изразиха притеснение, че фондът може да остане недофинансиран, ако се въведе промяна в начина, по който банките правят отчисления в него. В момента те внасят встъпителни вноски и годишни, пресметнати на базата на привлечените от тях депозити. Предложенията за промяна са да отпаднат встъпителните вноски, годишните да останат, но само до размера на привлечените гарантирани влогове, което автоматично означава, че ще се превеждат по-малки суми във фонда. Очакванията са това да се компенсира с друго нововъведение, според което банките с по-рисков рейтинг ще плащат по-високи годишни вноски във фонда.

Според експерти, говорили пред парламентарната комисия, в кризата с КТБ Фондът за гарантиране на влоговете се е показал като един от най-добре капитализираните в Европа, макар че на практика не му достигнаха над 1 млрд. лв. за изплащане на депозитите от банката. Дори и така с новия закон ще му се даде възможност да е още по-гъвкав в набирането на финансиране, което не му достига. С промените той ще може да привлече заеми с одобрение само на Министерския съвет. Разширява се и обхватът на инструментите, в които ще може да инвестира, за да получава по-висока доходност.

С новия закон ще се запази независимостта на фонда, доколкото трима от петимата му членове ще са номинации на Министерския съвет, БНБ и Асоциацията на банките. Управителят на фонда ще има право на две номинации. Според депутати от комисията по бюджет и финанси е добре един от членовете на управителния съвет на фонда да се избира от парламента, тъй като фондът има право да ползва държавни средства. Това обаче поражда дискусия дали няма да се промени статутът му и от изцяло частна институция той да се превърне в публичен орган с ангажименти към обществото.

Визия за банковия надзор в 10 минути

Десет минути, за да се представи и да предложи визията си като регулатор, ще има кандидатът за ръководител на управление "Банков надзор" в БНБ. Той ще се яви на изслушване в Народното събрание, което ще се излъчва в реално време в интернет. На база на краткото му изказване депутатите ще трябва да вземат решение приемат или отхвърлят номинацията му. При отрицателен вот ще се пристъпи към нов избор. Това пише в процедурата за избор на надзорник в банковия регулатор, която беше приета от парламента в четвъртък. Първият, който ще премине през нея, е подуправителят на БНБ Димитър Костов, който беше номиниран от управителя на банката Иван Искров да заеме овакантения пост в институцията. Той остана празен след отстраняването на досегашния ръководител Цветан Гунев, в чийто мандат ликвидните проблеми на КТБ ескалираха и доведоха до затваряне на банката.

✓ Отпадат две скъпи и неефективни програми за субсидирана заетост

"От социални помощи към осигуряване на заетост" и "Сигурност" ще приключат до края на март.

Държавата върви към прекратяване на две скъпи, но за сметка на това неефективни програми за субсидирана заетост - "От социални помощи към осигуряване на заетост" и "Сигурност". Това стана ясно при представянето на Националния план за действие по заетостта (НПДЗ) през 2015 г. От държавния бюджет тази година са предвидени малко над 9.4 млн. лв. за тези две програми. По думите на Елка Димитрова, която ръководи дирекция "Политика на пазар на труда и трудова мобилност" към социалното министерство, с тези средства ще се финализират двете мерки и към края на март ще приключат окончателно.

Неефективни програми

"Програмата от помощи към заетост е с най-малка ефективност. Взехме положителните неща от нея и ги включихме към регионалните програми", обясни Димитрова. За тази година по тази програма са предвидени 4 млн. лв., докато преди това от бюджета се даваха над 17 млн. лв. годишно. "Програма "Сигурност" изисква голям ресурс и имаме резерви относно нейната ефективност. Затова в края на март приключва", каза експертът. По нейните думи голяма част от заетите по програма "Сигурност" са нощни пазачи. Съответно те трябва да получават по-високо възнаграждение и разходите по тази програма скачат.

Двете програми би трябвало да осигуряват заетост и социална интеграция на безработни, както и да повишават тяхната компетентност. Реално обаче се получаваше така, че всяка година се даваха десетки милиони от държавния бюджет, а срещу тези пари се наемат продължително безработни хора с ниска степен на образование. Те се занимават основно с комунално-битово обслужване (почистване) и охрана. В крайна сметка тези хора излизат от програмите без придобитата допълнителна квалификация и отново са безработни. Още през 2014 г., когато беше социален министър, Хасан Адемов (ДПС) призна, че програмите за субсидирана заетост са "инструмент за политическо влияние".

Приоритети

В държавния бюджет за 2015 г. са предвидени 73 млн. лв. по НПДЗ. От тях 66 млн. лв. са за обучения на 10 816 души и осигуряване на заетост на 23 538 безработни. За гарантиране заетостта на 1756 души с увреждания са заделени 6 млн. лв. Основните приоритети на националната политика по заетостта през тази година предвиждат подобряване на достъпа до пазара на труда на младежите до 29 години, безработните над 50-годишна възраст, както и тези, които от години нямат работа (трайно безработните).

Тази година са заложени 8.2 млн. лв., или с 2.8 млн. повече, за регионалните програми. Те са свързани с ремонти на общински сгради, поддръжка на читалища, храмове, паркове, четвъртокласни пътища и др. "Регионалните програми са дадени за подпис на министъра и другата седмица ги изпращаме на Агенцията по заетостта и те ще започнат да ги реализират през март", каза Димитрова. Тя обясни още, че тази година ще се разчита много на кметовете, които ще имат право да наемат точно определени хора, които са им необходими, а не да се разпределят от агенцията.

Димитрова призна, че увеличението на минималната работна заплата (от 340 лв. на 380 лв.) вдига разходите на министерство за всеки безработен, включен в програмите.

✓ ЕЦБ спира финансирането на гръцките банки

Атина ще трябва сама да осигурява необходимата ликвидност

Европейската централна банка (ЕЦБ) спира да приема гръцки ценни книжа като обезпечение за финансиране в отговор на опитите на новото правителство да предоговори условията на финансовата помощ. По този начин ЕЦБ прехвърля тежестта за осигуряването на ликвидност за местните банки на Гръцката централна банка, съобщава Reuters. Този ход доведе до нов срив на Атинската фондова борса (виж долния текст), тъй като означава, че страната сама ще трябва да осигури извънредно финансиране на стойност десетки милиарди евро за банковия си сектор.

Попарени надежди

Решението беше обявено само часове след срещата на новия финансов министър на Гърция Янис Варуфакис с президента на ЕЦБ Марио Драги. След нея беше обявено, че ЕЦБ ще направи всичко необходимо, за да подкрепя членките на еврозоната. Действията на ЕЦБ обаче контрастират рязко с това заявление. Тъй като подобно решение изисква одобрение на мнозинството ръководители на централни банки в еврозоната, то трябва да се приема като знак на неодобрение за плановете на гръцкото правителство от страна на голяма част от валутния съюз.

Решението на ЕЦБ влиза в сила от 11 февруари. То означава, че емитираните от правителството и гръцките банки облигации вече няма да се считат за обезпечение, срещу което може да бъде отпускано финансиране на банковия сектор в страната. Вместо това Гръцката централна банка ще трябва да осигурява цялата необходима ликвидност на свой риск чрез системата Emergency Liquidity Assistance (ELA). Ако това доведе до ликвидни проблеми за самата централна банка, ще трябва да се намеси правителството, което трудно ще може да си го позволи на фона на голямата си задлъжнялост. Източник от Гръцката централна банка е заявил пред Reuters, че решението на ЕЦБ няма да повлияе на стабилността и ликвидността на банковата система в страната.

Неочакваният отказ на ЕЦБ да подкрепя гръцките банки увеличава трудностите пред правителството на СИРИЗА, което среща съпротивата на Германия в опитите да осигури облекчение на дълговете. От 2010 г. досега Атина получи два спасителни пакета от Европейската комисия, ЕЦБ и МВФ на обща стойност 240 млрд. евро и намаляване на задълженията. Срещу това правителствата в страната приеха да изпълнят определени мерки за реформиране на икономиката, но това досега не се случва с желаната скорост. Решението на ЕЦБ създава пречки пред плановете на финансовия министър Варуфакис, който обещава бързи преговори с международните кредитори за съставяне на нова програма за помощ и реформи.

Влошени условия

Две от големите гръцки банки вече започнаха да вземат извънредно финансиране от централната банка заради изтичането на депозити, което се ускори след изборната победа на СИРИЗА на 25 януари. Финансовото министерство все пак увери, че банковата система на страната е напълно подсигурана чрез системата за осигуряване на ликвидност чрез централната банка. Ведомството също така смята, че решението на ЕЦБ ще увеличи натиска над групата на финансовите министри на еврозоната (еврогрупата) да постигнат споразумение, което ще е "взаимно изгодно" както за Атина, така и за партньорите ѝ в съюза. Макар банките в страната да могат да си осигуряват финансиране по линия на системата ELA срещу различни видове обезпечение, то е по-скъпо от кредитите, получавани от ЕЦБ.

ELA е система за отпускане на спешни заеми от централните банки към търговските банки, като гръцките бяха силно зависими от тези средства в пика на кризата през 2012 г. Ако банките в една страна загубят достъп до нормалните начини за финансиране от ЕЦБ, ELA остава последният начин за осигуряване на необходимите евро.

В официалния коментар на правителството решението на ЕЦБ се оценява като "действие за политически натиск". "Гърция не цели да изнудва никого, но и няма да позволи да бъде изнудвана", се казва в заявлението. Правителството на Алексис Ципрас дойде на власт с обещания да сложи край на строгите бюджетни ограничения, довели до социален срив.

От позицията на Германия за срещата на еврогрупата обаче става ясно, че Берлин ще настоява новата власт в Атина да се откаже от мерки като възстановяването на минималната работна заплата, спиране на разпродажбите на държавно имущество, връщане на работа на уволнени служители, както и на бонусите за бедни пенсионери. Според подготовените от Берлин документи за срещата, цитирани от Reuters, Германия ще настоява "еврогрупата да получи ясен ангажимент от страна на Гърция да подсигури изпълнението на ключовите мерки за реформи, нужни за поддържане на договорената програма".

При разговорите си с президента на еврокомисията Жан-Клод Юнкер Ципрас увери, че Гърция уважава правилата на Европейския съюз и иска да намери разрешение на проблемите в неговите законови рамки. Въпреки това идеите на новите гръцки управляващи срещат хладен прием дори сред европейските политически лидери от лявото пространство като френския президент Франсоа Оланд и президента на Европейския парламент Мартин Шулц.

Без подкрепата на ЕЦБ и другите си кредитори Гърция скоро може пак да се окаже в състояние на тежка финансова криза. Заради високите лихви по гръцките ДЦК правителството не може да разчита на финансиране от пазара и разполага с достатъчно средства за покриване на финансовите си нужди само за следващите два месеца. Освен това Атина трябва да направи плащания по дълга си за 10 млрд. евро през лятото.

✓ Бизнес активността в еврозоната нараства

Компаниите продължават да понижават цените на стоките и услугите

Бизнес активността в частния сектор на еврозоната е нараснала с най-бързия темп от шест месеца през януари, показват данните от съставния индекс на мениджърските поръчки (PMI). Компаниите обаче са понижавали цените на стоките и услугите най-бързо от пет години, което увеличава опасността от дефлация в региона. Голяма част от данните за изследването, подготвяно всеки месец от Markit, са събрани, преди Европейската централна банка да обяви решението

си да започне програма за изкупуване на ценни книжа на стойност 60 млрд. евро месечно. Този ход цели да стимулира икономическия растеж и да изведе инфлацията в еврозоната на по-благоприятни нива.

Ускорен растеж

Според анализаторите на Markit данните от изследването сочат, че през първото тримесечие на годината може да бъде постигнат ръст на brutния вътрешен продукт на региона от 0.3%. Това съответства на средните прогнози на анализаторите, анкетирани от Reuters. През декември експертите очакваха икономически ръст от 0.1% през първото тримесечие на 2015 г.

Окончателните оценки показват, че съставният PMI индекс на еврозоната е достигнал 52.6 пункта спрямо 51.4 през декември. Първоначалните оценки бяха за по-скромен ръст до 52.2 пункта. Нива над 50 пункта означават растеж. "Еврозоната се радва на позитивно начало на 2015 г. благодарение на нарастващата бизнес активност. Сред четирите най-големи икономики в региона наблюдаваме подобрене в Германия, Италия и Испания, но във Франция има спад за девети преден месец", заявяват от Markit.

Дефлационен натиск

Повишението на активността се дължи до голяма степен на продължаващото свиване на цените. Подиндексът, измерващ производствените цени, е намалял до 46.9 пункта спрямо 48.1 за предишния месец. Това е най-ниското ниво от февруари 2010 г. През януари потребителските цени в еврозоната спаднаха с 0.6%, което е най-силната дефлация от кризисната 2009 г.

В сектора на услугите понижаването на цените е спомогнало бизнес активността да се повиши до най-високите си нива от пет месеца. Съответният PMI индекс е нараснал до 52.7 пункта спрямо 51.6 за декември. Показателят на новите поръчки в сектора се е повишил рязко до 63.9 пункта, което е най-силният едномесечен ръст от пет години. PMI индексът на производствения сектор също се е повишил през януари спрямо предишния месец.

Положителната тенденция се допълва от някои статистически данни за последния месец на 2015 г. Фабричните поръчки в най-голямата европейска икономика Германия са нараснали с 3.4% на годишна база, а продажбите на дребно в цялата еврозона са достигнали най-високия си ръст от почти осем години.

✓ Глобалните дългове растат по-бързо от реалната икономика

Задълженията са достигнали 286% от световния БВП

Нивата на дълг в световен мащаб продължават да се увеличават, надминавайки значително растежа на реалната икономика, показва проучване на консултантската компания McKinsey & Co. От 2007 г. досега нетният глобален дълг се е увеличил с 57 трлн. долара до почти 200 трлн. долара. Като цяло от световния брутен вътрешен продукт (БВП) дълговете са нараснали от 270 до 286% за периода.

Ненаучени уроци

Проучването на McKinsey, обхващащо 47 държави, показва, че надеждите поуките от глобалната финансова криза да доведат до намаляване на дълговете до по-безопасни нива са били неоправдани, отбелязва Financial Times. В доклада си експертите призовават за нови подходи за предотвратяване на бъдещи дългови кризи. "Съотношението на общия дълг към БВП в повечето страни надвишава нивата от преди кризата. Нарастащите нива на дълг поставят под въпрос финансовата стабилност", заявяват от McKinsey.

Повече от половината увеличение на дълговете след 2007 г. идва от развиващите се икономики, а около една трета се дължи на ръст на държавните дългове в развитите. Задълженията на домакинствата отбелязват ръст навсякъде с изключение на няколко държави, най-силно засегнати от кризата, като Ирландия и САЩ. "Налице са много малко индикации, че текущата траектория на нарастване на задлъжнялостта ще се промени", се заявява в доклада.

Експертите от McKinsey предупреждават, че държавите, които са изправени пред потенциални проблеми заради висока задлъжнялост на домакинствата, включват Холандия, Южна Корея, Канада, Швеция, Австралия, Малайзия и Тайланд. "Това е като балон. Ако притиснеш дълговите нива някъде, те се увеличават на друго място в системата", отбелязва един от авторите на доклада - Ричард Добс.

Един положителен момент в изследването са доказателствата за намаляване на задлъжнялостта на банките. Дълговете на финансовия сектор в отношение към БВП са спаднали в САЩ и в други тежко пострадали от кризата държави и са се стабилизирани в останалите развити икономики.

Рискове пред Китай

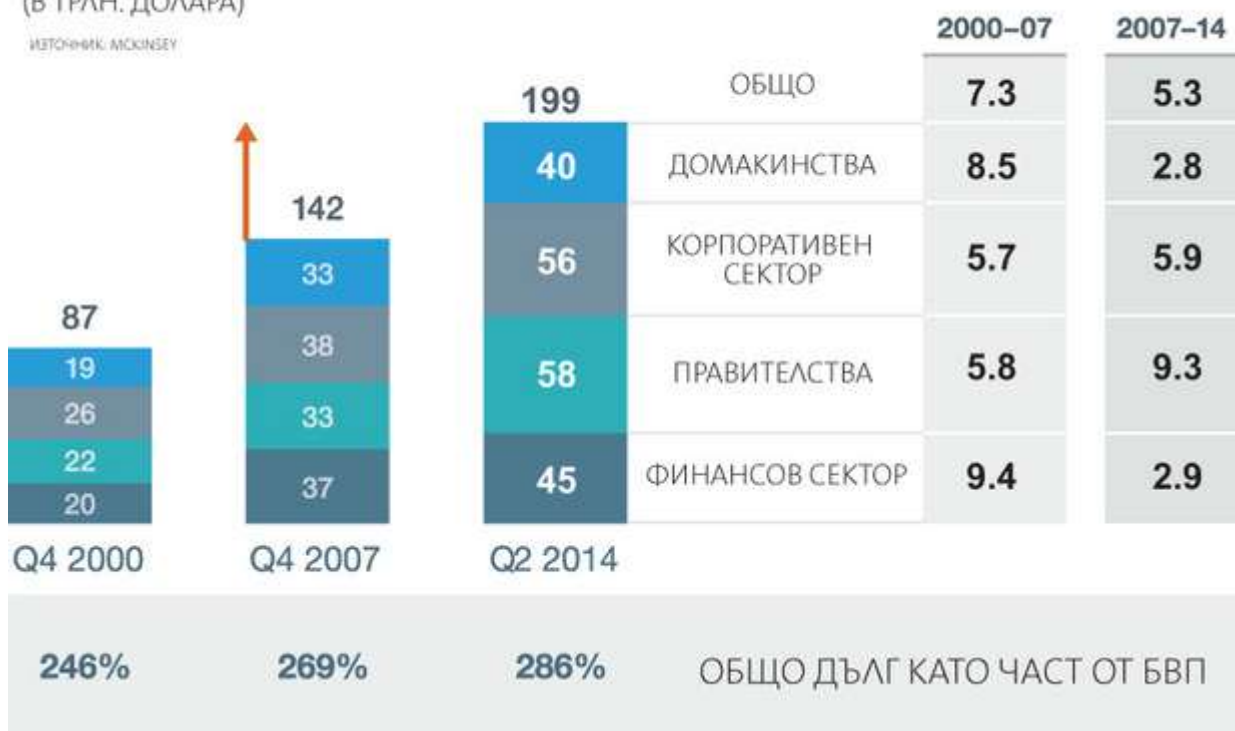
Общите нива на дълг на Китай, включително задълженията на финансовия сектор, са се увеличили почти четворно спрямо 2007 г. и вече достигат 282% от БВП. По този начин най-голямата азиатска икономика изпреварва САЩ по този показател. Ако се изключи финансовият сектор, дълговите нива в Китай все още са по-ниски. McKinsey предупреждава, че Пекин е изправен пред рискове, свързани с имотния сектор, финансирането на местните власти и бързо разрастващото се "сенчесто" банкиране. Според анализаторите общите нива на дълг на страната изглеждат управляеми, но задлъжнялостта може да ограничи възможностите за компенсация на забавянето на икономическия растеж.

Икономистите нямат единна позиция по това какви са оптималните нива на дълг в една икономика и докладът вероятно ще подсили дебатите по тези въпроси. Според McKinsey голяма част от разрастването на дълговете в развиващите се икономики отразяват растежа на финансовите пазари, но в развитите икономики високите задължения могат да доведат до ограничаване на растежа и финансова нестабилност.

НИВА НА ДЪЛГА В СВЕТОВЕН МАЩАБ (В ТРАН. ДОЛАРА)

METTON•BANK MCKINSEY

ТЕМП НА НАРАСТВАНЕ В %

[Вестник Сега](#)

✓ Болничните пак вкараха в преразход НОИ

192.5 млн. лв. повече от осигуровки през миналата година спрямо 2013 г. са постъпили в института

НОИ отново е в преразход заради болничните - броят им е по-висок от очаквания за поредна година. Въпреки значителния ръст на новите пенсионери през миналата година институтът е спестил от разходите за пенсия. Това се обяснява с по-големия брой починали от очакваното. Това показва отчетът за изпълнението на бюджета на Държавното обществено осигуряване за 2014 г.

Разходите за обезщетенията за временна неработоспособност за цялата година са 352.2 млн. лв., или с 24.6 млн. лв. повече от планираното (7.5%). Спрямо 2013 г. НОИ е платил с близо 23 млн. лв. повече по това перо. Това са разходите за болничните след третия ден. Първите три дни се поемат изцяло от работодателя. За м.г. са платени 2 461 400 броя болнични, което е със 105 хил. повече спрямо по-миналата година.

По още едно перо НОИ отчита преразход - за обезщетенията за бременност и раждане са платени с 26 млн. лв. повече, или общо 297.5 млн. лв. 767 500 жени са получили тези обезщетения. За отглеждане на дете до 2 години и за осиновяване на дете до 5 г. са платени 144.6 млн. лв., или НОИ е спестил по това перо над 11 млн. лв. от предвиденото. Все пак спрямо 2013 г. разходите тук са се увеличили с над 16 млн. лв.

За обезщетения за безработица са платени 340.2 млн. лв., което е с близо 22 млн. лв. под плана за годината. Спрямо предходната година разходите са с 11.6 млн. лв. по-малко. Средномесечно за 2014 г. над 107 хил. безработни са имали право на обезщетение от НОИ, което е с малко над 8000 по-малко от 2013 г.

Въпреки значителния брой хора, които побързаха да излязат в пенсия миналата година заради несигурността в условията през тази година, НОИ е спестил 91.1 млн. лв. от пенсии. Разходите за пенсии са 8.048 млрд. лв. Отделно заради раздаването на великденски и коледни добавки държавата трябваше да даде още близо 108 млн. лв. Средно на месец пенсии са получавали 2 181 896 възрастни хора. Те са с над 14 хил. души по-малко от средното на месец за 2013 г.

За миналата година НОИ може да се похвали и с повече приходи от осигуровки. Приходната агенция е превела 3.63 млрд. лв. от социалните осигуровки от работодатели, работещи и самоосигуряващи се заедно с лихвите и глобите. Сумата е с близо 58 млн. лв. повече спрямо плана. Спрямо 2013 г. обаче увеличението е по-значително - със 192.5 млн. лв. 854.4 млн. лв. са получените по сметките на НОИ приходи от Министерството на финансите за вноските на държавни служители и други служители от бюджетната сфера. Това е със 7.2 млн. лв. по-малко от предвиденото.

Професионалните пенсионни фондове са превели 22.7 млн. лв. в НОИ (три пъти повече от плана) за ранните пенсии на миньори и други, работещи тежък труд.

Държавата е дала допълнително над 1.8 млрд. лв. за покриване на дефицита в НОИ за миналата година.

НОВИ ПЕНСИОНЕРИ

99 379 българи са успели да се пенсионират миналата година при замразените стаж и възраст и при несигурността до последния момент как се пенсионират хората през тази година. Пенсии за осигурителен стаж и възраст са отпуснати на 53 954 българи, или с близо 43 на сто повече спрямо 2013 г. Още по-забележително е увеличението на новите пенсионери от специалните ведомства - макар те да са едва 2561 души, ръстът им е със 74% спрямо 2013 г. Тяхното

застраховане обаче е било излишно, защото и през тази година за служителите на МВР, министерствата на отбраната и правосъдието не бяха въведени минимални години за пенсия.

✓ Скъпият долар засяга слабо парите в българските банки

Само 0.18% от заемите на населението са във валути, различни от лев и евро

Над 99% от заемите, които българите са теглили от банки, са в левове и евро. С други думи сериозното поскъпване на долара и на други валути извън еврозоната по никакъв начин няма да засегне обслужването на тези задължения. То може да притеснява само малък процент от кредитополучателите - тези, които държат под една стотна (0.18%) от отпуснатите на населението суми. Това сочи анализ на "Индъстри Уоч", разпространен вчера.

Делът на депозитите в чужда валута, различна от еврото, е малко по-голям - такива са 7% от вложенията на населението в банките. На практика тези, които са спестили в долари, печелят от високия курс на американските пари.

"През последните няколко месеца станахме свидетели на значителни промени на международните пазари. Американският долар поскъпна спрямо еврото (и лева) с малко над 10% за последните три месеца, британският паунд - с около 4%, а швейцарският франк - с над 15%", припомня анализът. Но това не са никакви безпрецедентни движения. От въвеждането на единната европейска валута насам е имало поне 14 случая в рамките на едно тримесечие еврото да падне с 10% и повече спрямо долара, обясняват експертите Лъчезар Богданов и Красен Йотов.

Най-важното е, че бизнесът и домакинствата в България вече масово се доверяват на еврото и на връзвания към него лев. "През последните години все по-малък дял от кредитните и търговските отношения остават уязвими от валутен риск. Ако в средата на 90-те години у нас на почит бе щатският долар, то в момента неговото влияние, както и на британския паунд и швейцарския франк върху заемите и спестяванията на домакинствата в България е минимално", посочват анализаторите.

ДИРЕКТНО ОТ БРЮКСЕЛ

Европейската комисия вчера разпространи актуализирана зимна прогноза за икономиката на ЕС - по-ведра от есенната, включително и за България. Сега ЕК смята, че през 2015 г. страната ни ще постигне растеж от 0.8%, докато през есента очакванията бяха малко по-ниски - за 0.6% ръст на БВП. Но тази скромна корекция нагоре не може да ни радва - за сравнение като цяло икономиката на ЕС ще порасне тази година с 1.7%, което означава, че България ще бъде в позицията на изоставаща държава. Според евродоклада на "забързането" на икономиката ни пречат слабото вътрешно потребление и скромните инвестиции, както и последиците от кризата "КТБ". Затова и безработицата ще спада, но много бавно - от 13% през 2013 г. съответно на 10.9 и 10.4% през тази и следващата година. Държавният дълг пък ще продължи да расте бързо и от 18.3% за 2013 г. догодина ще удари 30.3%.

[Вестник Монитор](#)

✓ ЕЦБ: Инфлацията ще се успокоява постепенно

Скорошният спад в цената на петрола подкрепя световното икономическо възстановяване, но забавя инфлацията. Възстановяването остава постепенно и икономическото развитие варира в различните световни региони. Това са акцентите в първия брой за 2015 г. на бюлетина на Европейската централна банка (ЕЦБ), пише WBP Online, цитирана от Investor bg.

ЕЦБ заяви, че „нивото на средносрочния паричен пазар е спаднало допълнително, временно достигайки ново историческо дъно“, докато „дългосрочните лихви също са достигнали историческо дъно“.

Това развитие на обстоятелствата отразява слабия темп на растеж и „укротената динамика на инфлацията“, както и пазарните очаквания за изкупуване на държавен дълг от еврозоната, заяви банката. Цените на акциите във валутния съюз въпреки това са се увеличили и обменният курс на еврото е спаднал допълнително както в номинална стойност, така и спрямо щатския долар, отбелязва банката.

ЕЦБ смята, че „най-новите икономически индикатори и резултати от проучвания показват умерено икономическо нарастване на еврозоната в краткосрочен план, докато скорошният спад в цената на горивата би трябвало да подкрепи ръста в дългосрочен план”.

Банката отбелязва някои позитивни сигнали на пазарите на труда въпреки оставащите високи нива на безработица и неизползвания капацитет, които се очаква да намаляват бавно.

[Вестник Преса](#)

✓ **Социалното министерство пуска "търсачи на безработни"**

Търсачи на безработни ще бъдат връзка между безработни, неактивни младежи и бюрата по труда и частни посредници. Това заяви на пресконференция директорът на дирекция "Политика на пазара на труда и трудова мобилност" в Министерство на труда и социалната политика (МТСП) Елка Димитрова.

Димитрова поясни, че идеята на търсачите е да контактуват с младите хора, които по една или друга причина не са отишли в бюрата по труда и да ги информират за услугите за това как да си търсят работа. Търсещите безработни ще бъдат целогодишно заети по програма, която ще е в сила до 2017 г. Министерството ще изиска от кметовете да съдействат за помещения за срещи между двете страни, за да не се случва това само в бюрата по труда. Според Димитрова тази дейност е важна, защото България е на второ място след Италия по безработни млади хора в ЕС.

Днес бяха представени акцентите в Националния план за действие по заетостта (НПЗД) през 2015 г., като тази година за него са предвидени 73 млн. лв. от държавния бюджет. Основните акценти в НПЗД са целево разпределяне на средства към най-слабо развитите региони, преодоляване на несъответствието между търсената и предлаганата работна сила, ускоряване на прехода от безработица към заетост и намаляване на неравнопоставеност на групите на пазара на труда.

Тези цели са насочени главно към безработни младежи до 29 г., с подгрупа до 25 г., младежи, които нито се обучават, нито са заети, безработни над 50 г., продължително безработни, хора с увреждания, неактивните хора и безработните с ниска квалификация.

Бяха представи и част от програмите, които социалното министерство ще изпълнява тази година за намаляване на безработицата. За Програмата за асистенти на хора с увреждания са предвидени 8,8 млн. лв. насочени към 2 700 лица на 5-часова заетост. По Програмата за обучение и заетост на хора с трайни увреждания са предвидени 6 млн.лв. за 1746 безработни лица. 3 млн. лв. за 550 заети е виждането за Проекта "Красива България".

Социалното министерство пуска в сила и нова програма за обучение и заетост на продължително безработните лица. Целта ѝ е активиране и повишаване на шансовете за заетост на продължително безработните, а заделените средства са 3,3 млн. лв. за 850 безработни. По програмата ще се провежда мотивационно обучение за търсене на работа в бюрата по труда и ще се оказва психологическа помощ, ако е нужно. 50 % от безработните по нея ще отидат в частния сектор, като субсидираната заетост за сектора е от 6 до 12 месеца.

Бяха представени и част от заплащанията по различни дейности и програми на министерството. 360 лв. е предвидената заплата за програмите за заетост от 1 януари 2015 г., а от 1 юли 2015 г. -става 380 лв.; 450 лв. ще плаща Калфин за наетите с висше образование, 500 лв. -за психолози и мениджъри по случай; 400 лв. ще взимат ромските медиатори със средно образование, а същите с висше образование ще получават с 50 лв. повече; 430 лв. са предвидени за младежите по програмата "Старт на кариерата" и "Активиране на неактивни лица".

[investor.bg](#)

✓ **ЕК води процедура срещу България заради директива за инвестиционните посредници**

Бюджетната комисия прие поправки в закона, въпреки че според инвестиционната общност те не са съобразени с мащабите на българския пазар

Европейската комисия (ЕК) е стартирала наказателна процедура срещу България заради забавяне при въвеждането на евродирективата за контрола на инвестиционните посредници. Това каза Цветанка Михайлова от дирекцията „Държавен дълг и финансови пазари” на Министерството на финансите на днешното заседание на парламентарната комисия по бюджет и финанси.

Срокът за транспонирането на текстовете е изтекъл в края на 2013 г. Законодателните промени в Закона за пазарите на финансови инструменти са били внесени за разглеждане в средата на миналата година, но заради разпускането на предишното Народно събрание и смяната на правителствата се гледат чак сега.

Поправките бяха приети на първо четене от народните представители. Вчера законопроектът мина и през парламентарната икономическа комисия, която е участваща в законодателния процес.

Законопроектът вече си спечели неодобрението на инвестиционната общност заради сериозното завишаване на санкциите за нарушения, които според тях не са съобразени с мащабите на българския капиталов пазар. Опасението пак беше изразено от председателя на Българската асоциация на лицензираните инвестиционни посредници (БАЛИП) Любомир Бояджиев, а Цветанка Михайлова призна, че действително авторите на законопроекта са решили директно да приложат директивата.

Бояджиев подчерта също така, че се вменява и на Комисията за финансов надзор (КФН) да контролира борсовите посредници за „изпиране” на „мръсни” пари, което в момента се осъществява от ДАНС. Подобни функции на финансовия регулатор изобщо не са разписвани в законодателството, което регламентира дейността му, посочи той и поиска един орган да поеме тази функция.

Бояджиев подчерта, че няма инвестиционен посредник, който да оцелее, ако му се наложи да плаща санкция в размер от 10 млн. лева, каквито са предвидени в законопроекта. За физическите лица глобите могат да достигнат до 5 млн. лева. Инвестиционната общност настоява също така да се въведат конкретни срокове, в които посредниците, при които регулаторът е установил проблем, застрашаващ интересите на инвеститорите, да отстранят нередностите. В текстовете е записано, че срокът се определя от Комисията, което според Бояджиев е предпоставка за вземане на субективно решение.

Комисията също така ще може да свиква общо събрание и/или заседание на управителните и контролни органи на посредници, да спира търговията с определени финансови инструменти, да назначава квестори, да поиска налагане на заповед върху имуществото им, да задължава посредниците да променят вътрешните си правила да ограничава дейността им и т. н.

На регулатора се дава право и да приложи мерки спрямо инвестиционен посредник, ако може да предположи, че в следващите 12 месеца той може да извърши някакво нарушение.

✓ Енергийната комисия в НС прие експресно Закона за енергийната ефективност

Страната ни е заплашена от санкции от Брюксел, ако не транспонираме в срок европейското законодателство в областта

Без никакви дискусии депутатите в енергийната комисия в парламента приеха предложението за Закон за енергийната ефективност. Текстовете транспонират европейската директива 2012/27/ЕС.

Депутатите се обединиха и за максимално дълъг и приемлив срок за внасяне на предложението между първо и второ четене - 2 седмици. На исканията за срок от 3 седмици председателят на комисията Делян Добрев отговори, че срещу страната се води наказателна процедура за невъвеждане на европейското законодателство в областта. Процедурата вече е във втора фаза, напомни той.

Пред журналисти зам.-министърът на енергетиката Жечо Станков посочи, че има стартирала процедура, но не и наказателно производство заради неизпълнението на задълженията ни по транспониране на тази директива. Той изрази надежда, че ако се спазят сроковете, Брюксел ще спре процедурата и няма да търпим санкции.

Законът предвижда постепенно увеличаване на енергийната ефективност в страната, като бъде определена и национална цел за това. Определя се начинът на обследване и сертифициране на сгради, както и се дават определенията на термини като сгради с нулево потребление и т.н.

Голяма част от текстовете засягат внедряването на "умни" измервателни уреди. Депутатът от Патриотичния фронт Кирил Цочев коментира, че това е скъпа инвестиция, а ефектите от нея се усещат по-късно. Според чл. 24 от законопроекта трябва да се стимулират доставчиците за въвеждане на интелигентни уреди, а в последните години Държавната комисия за енергийно и водно регулиране (ДКЕВР) не признава подобни разходи, припомни Цочев.

Представителите на БСП Лява България също подкрепиха законопроекта, но посочиха, че в крайния вариант е изчезнала идеята за създаване на Камара за консултантите по енергийна ефективност. Между първо и второ четене партията ще внесе подобно предложение, уточни депутатът Жельо Бойчев.

✓ Държавата се готви да отпусне част от парите за частните училища

Парламентът прие решението на първо четене

Държавата ще плаща част от финансирането и на частните училища и частните детски градини. Това реши парламентът, който прие на първо четене новия закон за предучилищното и училищното образование. За проекта, внесен от ГЕРБ, бяха 107 депутати, 32 бяха против, а 22 се въздържаха.

„За“ гласуваха всички 67 депутати от ГЕРБ в залата, 14 от РБ, 15 от ПФ, 2 от БДЦ, 2 от АБВ и един независим. Против бяха 23 от БСП, 8 от „Атака“ и един независим. ДПС и един депутат от БСП се въздържаха. Парламентът отхвърли проект за закон за народната просвета, внесен от левицата.

Държавното финансиране за частните училища и детски градини ще влезе в сила от 2018 година. Парите за частните учебни заведения обаче ще са само част от тези, които ще се дават на общинските и държавни.

За частните няма да има средства за материалната база, за специалисти и за работа по интереси. Средствата ще се дават само за покриване на учебния процес, тоест за заплати на учителите.

Управляващите предвиждат и възможност държавата да спира парите за частните училища и детски градини, ако в работата им бъдат открити нарушения по време на външното оценяване.

Част от партньорите на ГЕРБ в управляващата коалиция се изказаха против идеята държавни пари да отиват за частното образование. АБВ и Патриотичният фронт поискаха промяна в този текст между първо и второ четене. Срещу него се изказаха и от БСП.

Новият закон дели гимназиалното обучение на два етапа – първият ще е до 10 клас, а вторият – до 12 клас. В момента гимназиалната степен е една. Така средно образование вече ще може да се завършва и в 10 клас, но дипломата в този случай няма да е достатъчна, за да се кандидатства в университет. Целта на разделянето на гимназиалното образование е да се даде възможност на учениците да завършват в годината, в която навършват 16 години, тъй като по конституция образованието е задължително до тази възраст.

Критики към закона се чува освен от БСП и ДПС и от „Атака“. Депутатите на Волен Сидеров се изказаха против текст, който казва, че за нуждата на образованието може да се откриват духовни училища. „Това е опасност от нахлуване на влияния от Саудитска Арабия и Катар“, каза Илиан Тодоров и предупреди, че ако този член бъде приет, един ден България ще осъмне като ислямски халифат.

Волен Сидеров пък нарече ГЕРБ ГАРБ - Граждани за анадолско развитие на България, и предупреди, че учебниците по история след време ще бъдат с автор Ахмед Давутоглу.

✓ Нови социални програми ще топят безработицата тази година

Прекратяват се доказали неефективност програми от Националния план за действие по заетостта

Министерството на труда и социалната политика е направило тази година редакция на броя и вида на програмите, финансирани с бюджетни средства по Националния план за действие по заетостта, с цел да се оптимизират средствата и да се насочат към по-ефективни програми, осигуряващи заетост на безработни.

Това стана ясно по време на презентация на тазгодишната национална програма от директора на Дирекция „Политики на пазара на труда“ Елка Димитрова.

От презентацията стана ясно, че приключват някои от програмите, доказали слаба ефективност, като програма „Сигурност“ и „От социални помощи към осигуряване на заетост“, и стартират нови – програма за заетост на продължително безработни с оглед на нарасналия им брой и програма „Клио“, по която общините ще кандидатстват с проекти за реновиране на културни забележителности.

Елка Димитрова посочи, че през тази година средствата за регионална заетост са близо два пъти повече от миналата година – 8,2 милиона лева само за регионални програми, докато миналата година са били 5,4 милиона лева. Така дадохме възможност да се отговори на местните приоритети, допълни тя.

Има три програми с частно партньорство, няколко с обучение и заетост, останалите са главно за заетост, допълни експертът. Критерият за отпускане на повече бройки е равнището на безработица в съответния регион, но зависи и от активността на самите общини. Към момента Софийска, Пловдивска и Благоевградска области са с най-голям брой подадени заявления.

През тази година има промени и в програмата за асистенти на хора с увреждания, която е в размер на 8,8 милиона лева, като лицата са на петчасова заетост и с по-високо възнаграждение заради увеличената минимална работна заплата. Въведен е подоходен критерий на човек от семейството – той не трябва да надвишава 325 лева. Този критерий няма да се прилага при децата с увреждания, уточни Димитрова. Идеята по думите ѝ е средствата да се насочат към най-нуждаещите се.

Други програми за заетост, които са оценени като даващи добри резултати и продължават да функционират и тази година, са програма „Мелпомена“ и „Красива България“.

По „Мелпомена“ ще бъдат заети 200 души, или с 50 души повече от миналата година, в 38 театъра в страната, включително и хора с висше образование.

От тази година започва и напълно нова програма за продължително безработни, защото те са приоритетна група за държавата. Тези хора все по-трудно се конкурират с търсещите работа, които имат по-кратък престой извън пазара на труда, каза Димитрова. Тя призна, че работодателите доста се колебаят дали да наемат продължително безработни и затова има голяма нужда от тази социална програма.

Програмата включва специални услуги за консултиране и психологическо подпомагане, възможност за обучения, както и обучения за търсене на работа. Ще бъдат обхванати общо 850 души, като 60 на сто от тях ще бъдат в частния сектор. Досега безработните работеха в публичния сектор, но това не позволява да останат на постоянна работа и затова се търси съдействието на частния сектор, поясни Димитрова.

Дава се и право работодателите да заявят дали имат нужда от обучения, като заявяват дори и обучаваща организация, и след това си избират кого да наемат от обучените. Субсидията е от 6 до 12 месеца с минимална заплата или 450 лева, ако лицето е с висше образование.

За първи път ще се реализира програма „Клио“ съвместно с Министерството на културата – общините ще могат да кандидатстват с проекти за осигуряване на заетост и обучения на хора, които да работят по туристически, исторически или културни обекти.

Повишени са единичните възнаграждения на лицата, участващи по програмите. По 450 лева ще получават хората с висше образование, по 500 лева – психолозите и мениджърите, по 480 лева – ромските медиатори, по 430 лева – младежите по „Старт на кариерата“.

✓ ЕК повиши очакванията си за растежа на България през 2014 и 2015 г.

Според зимната икономическа прогноза БВП през 2014 г. се е разширил с 1,4%, а през тази ще нарасне с 0,8%

Европейската комисия (ЕК) повиши леко очакванията си за ръста на българската икономика през 2014 и 2015 г., показва зимната икономическа прогноза на Комисията, публикувана днес.

За 2014 г. Брюксел прогнозира, че брутният вътрешен продукт (БВП) на България ще се разшири с 1,4%, докато предишната прогноза беше за ръст от 1,2%. За тази година се очаква икономически растеж от 0,8%, колкото е и заложеният от Министерството на финансите в бюджета, а предишната прогноза беше за ръст от 0,6%.

За 2016 г. Еврокомисията очаква БВП на България да отбележи увеличение с 1%.

Прогнозата на ЕК за българската икономика съвпада с прогнозата на Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР), която наскоро силно занижи очакванията си за растежа през 2015 г. - от 2% до 0,8%.

Еврокомисията смята, че България ще остане в дефлация и тази година, макар че спадът на потребителските цени ще се забави. Прогнозата е за спад на потребителските цени от 0,5% спрямо понижението от 1,6% за 2014 г. За сравнение, в есенната си прогноза ЕК залагаше инфлация от 0,4% през тази година и дефлация от 1,4% за 2014 г.

По-добри са обаче прогнозите на Брюксел за безработицата в страната. За тази година се очаква нивото ѝ да спадне до 10,9% от 11,7% през 2014 г. Тенденцията на плавен спад на безработицата ще продължи и през 2016 г., когато тя ще

достигне 10,4%. В есенната си прогноза ЕК очакваше безработицата през тази година да намалее до 11,4% от 12% през 2014 г., а през 2016 г. да достигне 11%.

Занижени са и прогнозите за бюджетния дефицит. Според Брюксел дупката в хазната през тази година ще се свие до 3% от БВП, в наложените от европейските правила рамки. За 2014 г. се очаква дефицитът да е 3,4%, като до 2016 г. той се предвижда да спадне плавно до 2,9%. Предишната прогноза беше за дефицит от 3,6% от БВП за 2014 г. и 3,7% за 2015 г.

ЕК обаче очаква публичният дълг на България да нараства малко по-бързо в сравнение с есенната прогноза. За 2014 г. нивото на дълга рязко скача до 27% от БВП, като през тази година ще се увеличи до 27,8%, а през 2016 г. - до 30,3%.

Основните опасения за икономическия растеж и перспективите пред България са свързани с вътрешното търсене и по-точно – инвестициите и частното потребление, посочват от ЕК в доклада за страната. Влошеното доверие във вътрешния банков сектор се очаква да продължи да тежи на вътрешното търсене през 2015 г., посочват от Брюксел.

Частното потребление ще се забави заради очаквания по-слаб растеж на разполагаемия доход, посочва се още в доклада. Все пак известна подкрепа за потреблението оказват по-ниските цени на горивата, както и стабилизирането на пазара на труда, макар и подобрението да е все още в ограничени мащаби.

Икономиката на ЕС

За първи път от финансовата криза през 2008-2009 г. се очаква всички икономики от ЕС да отбележат растеж през тази година, посочва Комисията в доклада си. В течение на годината се очаква икономическата активност да отбележи по-слабо повишение и да ускори растежа си през 2016 г.

ЕК прогнозира, че БВП на ЕС като цяло ще се разшири с 1,7% през тази година, а на еврозоната – с 1,3%. За 2016 г. се очаква растежът да се ускори до съответно 2,1% и 1,9% заради по-силното вътрешно и външно търсене, гъвкавата парична политика, като цяло неутралната фискална позиция, както и очакваното въздействие от реформите, посочва се в доклада.

Еврокомисията предупреждава обаче, че перспективите пред растежа на ЕС са ограничени заради слабата инвестиционна среда и високата безработица. От есента насам има обаче няколко фактора, които подобряват ситуацията в известен смисъл – спадащите цени на петрола, обезценката на еврото и количествените улеснения на Европейската централна банка (ЕЦБ).

„Като цяло несигурността се засилва. Рисковете пред икономиката се увеличават заради геополитическото напрежение, възможността за волатилност на финансовите пазари в контекста на очакваното повишение на лихвите в САЩ и незавършените структурни реформи“, подчертава се в доклада. „Продължаващият период на много ниска и отрицателна инфлация също ще е определящ за перспективите пред растежа“, посочва ЕК.

Ще продължи и тенденцията за понижаване на потребителските цени на фона на поевтиняващия петрол. Оттласване на потребителските цени се очаква след средата на годината. Според прогнозата през тази година инфлацията в ЕС ще достигне средно 0,2%, като ще се ускори до 1,4% през 2016 г. За еврозоната се очаква спад на потребителските цени от 0,1% през тази година, но ръст от 1,3% през 2016 г.

Безработицата също ще продължи плавно да се понижава. През тази година се очаква спад на безработицата в ЕС до 9,8%, а в еврозоната – до 11,2%. ЕК прогнозира и плавно понижаване на бюджетния дефицит.

✓ Десислава Танева: Новата програма за селските райони тръгва през март

И при новата програма се получава изоставане като при старата, призна зам.-министърът на земеделието Васил Грудев

Новата Програма за развитие на селските райони (ПРСР) 2014-2020 ще тръгне в края на март. Това каза агроминистърът Десислава Танева на третата годишна среща на Асоциацията на земеделските производители в България (АЗПБ), която се провежда в курорта „Златни пясъци“.

Танева уточни, че засега програмата не е приета от Министерския съвет, тъй като тече съгласуване с финансовото министерство. Тя увери животновъдите, че преди Брюксел да одобри официално програмата, ще бъдат отворени мерките за инвестиции в стопанствата и за младите фермери.

Зам.-министърът на земеделието Васил Грудев представи графика, по който ще се отворят мерките.

Общият бюджет на ПРСР е 2,9 млрд. евро, или с 10,4% по-малко в сравнение с програмата от първия период. Общо ще се прилагат 18 мерки, а от общия бюджет за развитието на бизнеса били предвидени над 1 млрд. евро, заяви Грудев.

Той посочи, че едновременно с началото на кампанията за директните субсидии от 1 март със средства от бюджета ще бъдат отворени мерки, свързани с плащания на площ: Агроекология и климат, Биоземеделие, плащания по Натура 2000.

В края на март тръгва мярка 4.1 Инвестиции в земеделски стопанства, с бюджет 150 млн. евро. Проекти ще се приемат през април, ще осигурим достатъчно голям бюджет и достатъчно дълъг прием, обеща Грудев на фермерите. Той подчерта, че по тази мярка ще се приемат с предимство проекти от секторите плодове и зеленчуци, животновъдство (млечни ферми), биопроизводство.

„Под една или друга форма това са приоритетните сектори, които чрез гарантиран бюджет или подкрепа с допълнителни бонус точки, ще бъдат основна движеща сила за цялата програма“, обясни зам.-министърът.

През май или юни ще стартира мярка 6.1 Млад фермер, но непосредствено преди това трябва да стартира подмярката 2.1, чрез която се финансират консултантски услуги за фермерите от Националната служба за съвети в земеделието.

Грудев отчете, че както пред първия период, когато ПРСР 2007 – 2013 беше отворена с година и половина закъснение, сега се получава същото изоставане с новата програма. „Това е един от уроците, който не сме научили, повтаряме грешката от първия програмен период“, призна зам.-министърът.

Десислава Танева посочи, че в окончателния вариант на програмата има промени спрямо първите проекти - намалени са бюджетите на мерките за техническа помощ, обучение и консултация, за да има повече бюджет за проекти, свързани с конкурентоспособността.

Тя обясни на фермерите, че оттук нататък няма как да се правят промени по програмата, в противен случай мерките няма как да тръгнат през пролетта.

Танева коментира още, че сега едно от основните предизвикателства пред министерството е кампанията за директни плащания за обработваема земя.

✓ Каква е равносметката 2 месеца след старта на изплащането на депозитите в КТБ?

99 700 души са се разпоредили с влогове за 3,45 млрд. лв., голяма част от средствата изглежда са останали в банковата система

Два месеца след старта на изплащането на гарантираните депозити в Корпоративна търговска банка (КТБ) равносметката е следната – 99 700 вложители в банката са се разпоредили с влогове за 3,452 млрд. лв. Това показват актуалните данни на Фонда за гарантиране на влоговете в банките (ФГВБ).

През четвъртото тримесечие на 2014 г., което обхваща периода с най-интензивно разплащане с гарантираните влогове, най-много средства от домакинства и фирми са привлекли УниКредит Булбанк, Банка ДСК, Societe Generale Експресбанк, Централна кооперативна банка (ЦКБ) и Първа инвестиционна банка (ПИБ). Именно те са сред деветте банки, които отговарят за достъпа на гражданите до гарантираните им влогове в КТБ, с изключение на Експресбанк.

Изчисленията на Investor.bg на база тримесечните надзорни отчети на Българска народна банка показват, че в периода от октомври до декември в УниКредит са депозирани малко над 1 млрд. лв., в ДСК – 539 млн. лв., а в Експресбанк, ЦКБ и ПИБ съответно – 427 млн., 370 млн. и 241 млн. лв.

Данните на централната банка издават още, че не само че средствата са останали в банковата система, както и в кои банки е отишла голяма част от тях, но и че в края на годината спестяванията на населението и фирмите са продължили да растат.

От началния ден на изплащането на гарантираните депозити в КТБ - 4 декември 2014 г., до 30 декември (последният работен ден за годината) 89 290 вложители в останалата без лиценз банка са се разпоредили с гарантирани влогове в размер на 3,191 млрд. лв.

Само през третото тримесечие сумата на привлечените средства в банковия сектор е нараснала с 3,332 млрд. лв., или с 4,56%, до близо 73,5 млрд. лв. Или с други думи – прирастът на спестяванията в трезорите над изплатените гарантирани влогове е в размер на 141 млн. лв. Освен това от края на 2014 г. до 4 февруари включително депозитите в банките са набъбнали с още около 120 млн. лв. вследствие на изплатени от КТБ суми.

Статистиката показва още интересни изменения от пасивната страна на банковите баланси. Докато депозитите на други три банки от останалите пет, изплащащи гарантирани спестявания в КТБ, се повишават, на други две намаляват.

През четвъртото тримесечие на 2014 г. депозитите в СиБанк, Юробанк и Обединена българска банка се повишават, съответно – със 158 млн., 60 млн. и 38 млн. лв. Влоговете в Алианц Банк България и Райфайзенбанк пък се понижават с 92 млн. лв. и 272 млн. лв. съответно. Промяната в Райфайзенбанк е изненадваща, защото през третото тримесечие на 2014 г. привлечените от трезора средства нараснаха с 364 млн. лв.

Равносметката е, че голям размер от гарантираните влогове не само са останали в банковата система, но са останали и в банките, които са ги изплащали. Част от тях са се стекли към по-големите банки, към такива с чужди акционери и към тези, които предлагат по-атрактивни условия на пазара на депозити.

Разбира се, трябва да се отчете фактът, че измененията на депозитната база на банките през четвъртото тримесечие не се дължат изцяло на процеса по изплащане на гарантираните депозити в КТБ. Той обаче е един от факторите за промените в пасивната страна на счетоводните баланси.

Трябва да припомним и че през месеца врати отвори дъщерната на КТБ – ТБ Виктория, която над пет месеца бе под специалния надзор на БНБ. Включването на данните за нейните влогове увеличава общата привлечена сума през тримесечния период. Сравнимостта за това колко са били депозитите към края на септември е трудна поради факта, че централната банка не публикуваше данни за ТБ Виктория за периода на особения надзор.

Привлечени средства от населението и фирмите (в хил. лв.)

№	Банка	Към 30 септември 2014 г.	Към 31 декември 2014 г.	Изменение в хил. лв.	Изменение в %
1	УНИКРЕДИТ БУЛБАНК	11,352,574	12,355,938	1,003,364	8.84%
2	БАНКА ДСК	7,771,686	8,310,653	538,967	6.94%
3	СОСИЕТЕ ЖЕНЕРАЛ ЕКСПРЕСБАНК	3,528,718	3,955,726	427,008	12.10%
4	ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА	3,438,704	3,808,273	369,569	10.75%

5	ПЪРВА ИНВЕСТИЦИОННА БАНКА	7,654,993	7,896,088	241,095	3.15%
6	АЛФА БАНКА - клон България	3,686,440	3,880,663	194,223	5.27%
7	ИНВЕСТБАНК	1,541,489	1,728,547	187,058	12.13%
8	СИБАНК	2,008,637	2,166,763	158,126	7.87%
9	БНП ПАРИБА С.А. - клон СОФИЯ	587,453	715,604	128,151	21.81%
10	Ситибанк Европа АД, клон България	769,115	895,319	126,204	16.41%
11	ИНТЕРНЕТЪНЪЛ АСЕТ БАНК	912,240	1,021,509	109,269	11.98%
12	ИНГ БАНК Н.В.-клон СОФИЯ	523,775	587,422	63,647	12.15%
13	БАКБ	594,711	654,856	60,145	10.11%
14	ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ	5,216,469	5,276,463	59,994	1.15%
15	ТИ БИ АЙ БАНК	347,471	395,639	48,168	13.86%
16	ПРОКРЕДИТ БАНК (БЪЛГАРИЯ)	1,192,747	1,238,895	46,148	3.87%
17	БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ	1,195,957	1,236,809	40,852	3.42%
18	ОБЕДИНЕНА БЪЛГАРСКА БАНКА	5,342,477	5,380,442	37,965	0.71%
19	ТЪРГОВСКА БАНКА Д	599,142	615,630	16,488	2.75%
20	ТОКУДА БАНК	371,371	387,539	16,168	4.35%
21	ОБЩИНСКА БАНКА	1,152,953	1,165,805	12,852	1.11%
22	ИШБАНК ГМБХ-клон СОФИЯ	12,012	21,579	9,567	79.65%
23	ТЕКСИМ БАНК	106,810	112,801	5,991	5.61%
24	ТЕ-ДЖЕ ЗИРААТ БАНКАСЪ-клон СОФИЯ	31,135	34,970	3,835	12.32%
25	АЛИАНЦ БАНК БЪЛГАРИЯ	1,979,399	1,886,962	-92,437	-4.67%
26	БАНКА ПИРЕОС БЪЛГАРИЯ	2,841,552	2,632,650	-208,902	-7.35%
27	РАЙФАЙЗЕНБАНК (БЪЛГАРИЯ)	5,266,697	4,994,662	-272,035	-5.17%
28	ТЪ ВИКТОРИЯ	-	170,681	-	-
Общо за банковата система (без КТБ)		70,026,727	73,358,207	3,331,480	4.76%

Таблица: Изчисления на Investor.bg по данни на БНБ

✓ Разширяват се правомощията на Управителния съвет на ФГВБ

Промяната е одобрена от депутатите в парламентарната комисия по бюджет и финанси в Закона за банковата несъстоятелност

Депутатите от парламентарната комисия по бюджет и финанси приеха промени в Закона за банковата несъстоятелност, предложени от Реформаторския блок, с които се разширяват правомощията на Управителния съвет на Фонда за гарантиране на влоговете в банките.

На практика обаче се намаляват правомощията на председателя на Фонда, който в момента еднолично може да одобрява бюджета по разноските в производството по несъстоятелност на банките и програмата по осребряване на тяхното имущество.

Според вносителите малка част от правомощията на Фонда, и то не най-важните, са предоставени на управителния съвет (УС), а останалите - на председателя. Така той одобрява еднолично бюджета за разноските в производството по несъстоятелност и програмата за осребряване на имуществото на обявената в несъстоятелност банка, посочва се в мотивите към законопроекта.

Извънредните разходи могат да са рискови и е добре да се разрешават от Управителния съвет. Необходимо е да се има предвид и размерът на банката, подчертават вносителите.

Интересът на обществеността към работата на Фонда ще бъде изключителна, поради което колективното обсъждане, публичността и вземането на решения по посочените по-горе въпроси ще минимизира рисковете от вземането на еднолични решения, посочва се още в мотивите на Реформаторския блок.

С цел гарантиране на по-ефективен контрол и публичност върху дейността на синдика, одобряването на ежемесечния бюджет следва да става от колегиален орган, а не еднолично от председателя на фонда. Предвижда се и засилване на отчетността на председателя пред Управителния съвет, както и по-голяма публичност и отчетност на Фонда пред Народното събрание.

С преходните и заключителни разпоредби на законопроекта се променя и Законът за гарантиране на влоговете в банките в частта, в която се определя формирането на Управителния съвет на Фонда. По сега действащата нормативна уредба петчленният Управителен съвет се формира от представители, излъчени от Министерски съвет, БНБ, Асоциацията на търговските банки, като двама от членовете се определят съвместно от БНБ и Министерския съвет. Реформаторите предлагат само един от членовете да се определя от БНБ и правителството, а другият да се избира от Народното събрание.

✓ Европейските социалисти искат и 30-годишните да са в Младежката гаранция

ЕС ще отдели 8 млрд. евро до 2020 година за стимулиране на заетостта за младите хора

Партията на европейските социалисти (ПЕС) ще поиска и 30-годишните да могат да получават подкрепа от Младежката гаранция – планът на ЕС за борба с младежката безработица.

В момента обхватът на програмата е по отношение на младежите до 25 години, припомнят от пресслужбата на председателя на ПЕС – Сергей Станишев. По план на тях ще бъдат предоставяни възможности за започване на работа до 4 месеца след края на образованието им.

През новия програмен период (2014 – 2020 година) за мерки в борбата с младежката безработица ЕС смята да похарчи 8 млрд. евро. Целта е икономическата криза, обхванала Европа в последните години, да не доведе до „изгубено поколение“ младежи, които така и да не успеят да се включат пълноценно в икономическия живот.

Последните данни на Евростат сочат, че през декември 2014 година 4,96 млн. са младежите без работа в ЕС. Проблемът е много сериозен в страни като Испания и Гърция, където половината от хората на възраст между 15 и 25 години са без работа.

Вчера в изпълнение на плановете за ускоряване на мерките за насърчване на заетостта за младите хора от ЕК предложиха отпускането на 1 млрд. евро по инициативата „Младежка заетост“ още през 2015 година. Предстои това предложение да бъде одобрено от Европейския парламент и от Съвета, за да влезе в сила.